

Správa o implementácii Akčného plánu č. 3 – MsÚ Svidník

Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023

**Projekt: Meranie efektívnosti poskytovaných služieb verejnej správy,
inštitucionálny rozvoj Klientskych centier a integrácia spätnej väzby
klientov**

**Aktivita č. 1: Zefektívňovanie verejnej
správy realizované za účelom reformy
verejnej správy**

September 2018

Dôležitá správa pre osoby, ktoré nie sú oprávnené na prístup k tejto správe

Túto správu vypracovali spoločnosť ProVera Consult, s.r.o. a jej subdodávateľ Centire s.r.o. pre Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „Klient“) na základe a za podmienok stanovených v Realizačnej zmluve č. OVO2-2017/000387-095 zo dňa 10.1.2018 uzatvorenej podľa čl. III Zmluvy o poskytovaní audítorských služieb Č. OVO2-2013/000501-21 pre časť 02 zo dňa 13.1.2014 a bola vykonaná v súlade s pokynmi Klienta, ktorý si ju objednal, na základe jeho zadania, a to výhradne v jeho prospech a pre jeho potrebu, a nemusí obsahovať všetky postupy, ktoré môžu byť považované za nevyhnutné inými osobami.

Ministerstvo vnútra SR
Pribinova 2
812 72 Bratislava

28. septembra 2018

Vážený pán Dott. Matúš Šesták,

túto správu o implementácii akčného plánu a k nej priložené výstupy vypracovali spoločnosť ProVera Consult, s.r.o. a jej subdodávateľ Centire s.r.o. pre Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky na základe a za podmienok stanovených v Realizačnej zmluve č. OVO2-2017/000387-095 zo dňa 10.1.2018 uzatvorenej podľa čl. III Zmluvy o poskytovaní audítorských služieb Č. OVO2-2013/000501-21 pre časť 02 zo dňa 13.1.2014 a jej obsah je dôverný.

Aktivity, o ktorých informuje správa, boli realizované za účelom zefektívnenia kvality fungovania a poskytovania služieb samospráv prostredníctvom vytvorenia metodickej podpory a poradenstva.

Správa o implementácii akčného plánu a k nej priložené výstupy nezohľadňujú udalosti a okolnosti, ku ktorým mohlo dôjsť po dátume odovzdania, resp. informácie, ktoré mohli byť obdržané po dátume odovzdania, ktorým je 28. september 2018.

Spoločnosť ProVera Consult, s.r.o. nepreberá žiadnu zmluvnú či inú zodpovednosť a neručí za žiadne straty, škody, ani výdavky akejkoľvek povahy vzniknuté akýmkoľvek použitím tohto dokumentu zo strany inej osoby.

S úctou,

Peter Mestický, konateľ
ProVera Consult, s.r.o.

Vyjadrenie zástupcu samosprávy zapojenej do pilotného projektu

Súhlasím s predloženou Správou o implementácii Akčného plánu č. 3 – MsÚ Svidník:
Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023.

Mgr. Vladimír Šandala
Riaditeľ kancelárie primátora
Mesto Svidník

Svidník, 28.9.2018

Obsah

1.	Úvod.....	7
2.	Dôvody pre intervenciu	7
3.	Akú zmenu v poskytovaní služieb implementácia prinesie	8
4.	Popis riešenia, súhrn realizovaných aktivít.....	9
5.	Ďalšie kroky	9
6.	Výstupy.....	9
7.	Prílohy	9
	Príloha č. 1: Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023.....	10
	Príloha č. 2: Harmonogram ďalšieho postupu.....	38
	Príloha č. 3: Aktualizované Akčné plány pre zefektívňovanie kvality v samospráve.....	41

1. Úvod

V prvej fáze Aktivity č. 1 *Zefektívňovanie verejnej správy realizované za účelom reformy verejnej správy* projektu *Meranie efektívnosti poskytovaných služieb verejnej správy, inštitucionálny rozvoj Klientskych centier a integrácia spätnej väzby klientov* bolo vo vybraných pilotných samosprávach zrealizované hodnotenie systému riadenia kvality. V rámci tohto hodnotenia boli zostavené, pre každú zapojenú samosprávu, akčné plány pre implementáciu zefektívňovania kvality.

V rámci druhej fázy Aktivity č. 1 mohli zapojené samosprávy využiť konzultačnú podporu pri implementácii vybraných opatrení z akčných plánov do praxe, zhodnocovaní sa podľa európsky uznávaných kritérií, vyzdviňovaní silných stránok organizácie či potvrdzovaní svojej výnimočnosti. Akčný plán pre implementáciu zefektívňovania kvality MsÚ vo Svidníku bol pripravený v priebehu novembra 2017. Vzhľadom na časový odstup medzi hodnotením samosprávy a implementáciou odporúčaní bol akčný plán pred samotnou implementáciou v priebehu mája 2018 aktualizovaný. Jedným z prioritných odporúčaní sa stala potreba zlepšenia strategického riadenia v oblasti kultúry a s tým súvisiaca systémová podpora rozvoja kreativity a turizmu.

Konzultačná podpora, ktorou sa zaoberá táto správa, sa týkala (1) analýzy kultúrnej infraštruktúry a aktérov pôsobiacich v rôznych oblastiach kultúrneho a kreatívneho priemyslu; (2) identifikácie multikultúrnych a etnických špecifik územia; (3) identifikácie relevantných zdrojov v rámci mesta Svidník (kultúrna infraštruktúra, kultúrni aktéri v rôznych oblastiach kultúrneho a kreatívneho priemyslu); (4) identifikácia potrieb súvisiacich s rozvojom kultúry, kreativity a turizmu; a (5) definovanie strategickej vízie, priorít a opatrení pre rozvoj kultúry v meste Svidník.

2. Dôvody pre intervenciu

Mesto Svidník tvorí centrum podduklianskeho regiónu, ktorý hral významnú rolu v kultúrnej aj spoločenskej histórii Československa i Slovenska. Nachádzajú sa tu mnohé národne aj medzinárodne významné kultúrne pamiatky, kultúrne inštitúcie regionálneho aj národného významu, pôsobí tu veľké množstvo kultúrnych aktérov. Navyše región je atraktívny aj svojím prírodným bohatstvom aj novými turisticky zaujímavými objektmi. Oblasť kultúry a s tým spojeného turizmu má v podduklianskom regióne obrovský potenciál, ktorý doteraz nebol využívaný v plnej miere. Chýbala taká podpora, ktorá by dokázala prepojiť existujúcich aktérov a aktivity s cieľom vytvoriť atraktívnejšiu ponuku služieb a podporiť kreatívnejšiu prezentáciu regiónu, čo by dokázalo prilákať viac návštevníkov.

Hlavným problémom však je, že mesto Svidník má celkovo podhodnotené personálne kapacity pre oblasť kultúry aj turizmu. Chýba tak partner na úrovni mesta pre oblasť kultúry, ktorý by vyvíjal aktivitu na podporu strategickej spolupráce a cielene koordinoval aktérov pôsobiacich v regióne – z verejného, súkromného aj neziskového sektora. Cieľom by malo byť zlepšiť podmienky pre kultúrnu činnosť všetkých aktérov a tiež iniciovať strategické využitie kultúrneho a kreatívneho potenciálu územia pre jeho socio-ekonomický rozvoj a pre zvýšenie spokojnosti obyvateľstva žijúceho na ňom s kvalitou života.

Mesto aj okres Svidník zažívajú zmeny v štruktúre obyvateľstva z hľadiska národnostnej príslušnosti aj veku. Celkovo existuje trend poklesu obyvateľstva v meste aj okrese, pričom

najmarkantnejší je pokles v počte detí do 14 rokov a mládeže do 19 rokov a nárast v poproduktívnom veku (65+). Z hľadiska produktívneho správania patria medzi kľúčové vekové skupiny mladí dospelí (20-30 rokov) a dospelí do 40 rokov. Samospráva preto musí venovať pozornosť zvýšeniu ponuky kultúrnych podujatí a kreatívnych aktivít pre tieto dve skupiny. Cieľom by malo byť zvýšiť atraktivnosť regiónu, čo by obmedzilo ich odchod do iných častí Slovenska alebo zahraničia resp. motivovalo ich vrátiť sa späť, potenciálne aj s celou rodinou.

Ďalším aspektom územia je špecifické heterogénne národnostné zloženie a potreby jednotlivých národnostných skupín. Historicky vzťahy medzi rusínskou a ukrajinskou menšinou prechádzali rôznymi skúškami, a preto práve oblasť kultúry by mala byť nástrojom pre zlepšenie komunikácie medzi nimi a zároveň pre budovanie lokálnej identity postavenej na zdieľaní spoločného územia. Taktiež rómska menšina predstavuje pomerne veľkú skupinu obyvateľov, ktorá má svoje špecifické potreby. Kultúra ako komunikačný a osvetový nástroj ponúka tak obrovský potenciál pre cielenú, strategickú a systematickú prácu s rómskou komunitou, ktorá by mohla priniesť v dlhodobom horizonte výrazné výsledky.

Mesto Svidník má tiež limitované priestorové podmienky pre organizovanie kultúrnych podujatí v exteriéri aj interiéri. Hlavný priestor pre organizovanie väčších podujatí v exteriéri, mestský amfiteáter, je v zlom technickom stave. Keďže nemá možnosť byť celoročne v prevádzke, jeho možnosť využitia je limitovaná len na dve až tri niekoľkodňové veľké podujatia za rok. Kapacita je obmedzená aj ohľadom ubytovacích kapacít. Ubytovanie je v meste obvyčajne dostupné, problémy vznikajú pri organizovaní tých najväčších podujatí.

3. Akú zmenu v poskytovaní služieb implementácia prinesie

Vypracovaná Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023 prináša podrobnú analýzu kultúrneho a kreatívneho potenciálu územia, s možnosťami jeho využitia aj pre rozvoj turizmu. Definuje tiež konkrétne kroky, ktoré samospráva musí urobiť na to, aby dokázala naplniť požiadavky a potreby rôznych skupín obyvateľov a tiež zatraktívniť daný región pre domácich obyvateľov aj pre zahraničných návštevníkov. Pričom hlavným cieľom je využiť rozvoj kultúrneho a kreatívneho potenciálu na podporu celkového socio-ekonomického rozvoja mesta Svidník a príslušného podduklianskeho regiónu.

Ako hlavné strategické priority boli identifikované (1) Mesto Svidník ako integrátor a facilitátor spolupráce lokálnych partnerov v oblasti kultúry, kreativity a turizmu; (2) Podpora budovania lokálnej identity; (3) Zlepšenie systémových podmienok pre rozvoj kultúry, kreativity a turizmu v regióne; (4) Kultúra ako nástroj podpory špecifických skupín obyvateľstva a ich potrieb.

Implementácia navrhovaných opatrení prispeje celkovo k zlepšeniu koordinácie aktivít v oblasti kultúry a kreativity a taktiež k vzniku nových kultúrnych produktov a služieb. Navyše plánované vytvoreniu samostatnej a široko rozpoznateľnej značky mesta Svidník a príslušného podduklianskeho regiónu môže prispieť k rozvoju turistického potenciálu územia. Realizácia aktivít zameraných na podporu rozmanitých etnokultúrnych tradícií jednotlivých etnických skupín či organizácia podujatí pre špecifické skupiny prispeje k zvýšeniu spokojnosti obyvateľov s kvalitou života, a tým pomôžu stabilizovať demografickú situáciu obyvateľstva.

4. Popis riešenia, súhrn realizovaných aktivít

Príprava materiálu „Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník pre roky 2019 – 2023“ bola realizovaná participatívnym spôsob prostredníctvom zapájania zástupcov odbornej verejnosti do tvorby dokumentu, a to formou:

- **Osobných stretnutí:**

- Individuálne rozhovory (12. 6. 2018 v Bratislave, 9. 7. 2018 vo Svidníku)
- Skupinový workshop (14.9. 2018 vo Svidníku)

- **Pripomienkovaním pracovných verzií stratégie zaslaných e-mailom:**

- Prvotná verzia stratégie bola zaslaná 22. 8. 2018
- Druhá verzia dokumentu po zapracovaní prvého kola pripomienok a návrhov zo skupinového workshopu bola zaslaná dňa 24. 9. 2018
- Finálna verzia po zapracovaní druhého kola pripomienok bola zaslaná dňa 28.9.2018.

Paralelne k realizácii komunikácie s kultúrnymi aktérmi a zástupcami mesta Svidník prebiehala analýza, ktorá sa týkala informácií o existujúcej kultúrnej infraštruktúre, kultúrnych aktéroch, informácií o obyvateľoch ako aj potenciálu územia z hľadiska rozvoja kultúry, kreativity a turizmu. Informácie získané prostredníctvom desk research a analýzy sekundárnych dát boli následne verifikované na osobných stretnutiach resp. formou pripomienkovania vypracovaných verzií materiálu.

5. Ďalšie kroky

Harmonogram ďalších krokov implementácie návrhov do praxe je predmetom samostatnej prílohy tejto správy.

6. Výstupy

Výstup z implementácie tvorí prílohu č. 1 tejto správy.

7. Prílohy

- č. 1 Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023 (.pdf)
- č. 2 Harmonogram ďalšieho postupu
- č. 3 Aktualizované Akčné plány pre implementáciu zefektívňovania kvality

Príloha č. 1: Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023

STRATÉGIA ROZVOJA KULTÚRY MESTA SVIDNÍK NA ROKY 2019 – 2023

Verzia 04 (finálna)

OBSAH

1. Úvod	3
2. Analýza súčasného stavu	4
Kordinácia aktivít v oblasti kultúry	4
Kultúrna infraštruktúra v meste Svidník a okolí	4
Kultúrni aktéri pôsobiaci na území mesta a kultúrne podujatia	6
Kultúrne dedičstvo, archívy a knižnice	6
Scénické umenie	7
Vizuálne umenie	9
Umelecké vzdelávanie	9
Hudba a audiovizia	10
Literatúra a tlačné médiá	10
Remeslá	10
Iné kreatívne oblasti	11
Špecifické národnostné aspekty územia	11
Identifikované potreby v jednotlivých oblastiach kultúry	14
Potrebná strategická koordinácia aktivít v oblasti kultúry	14
Chýbajúca kultúrna infraštruktúra	15
Malá ponuka aktivít na rozvoj kultúry a kreativity pre špecifické skupiny	15
Nevyužitý kultúrny a kreatívny potenciál podduklianskeho regiónu	16
Strategické priority pre oblasť kultúry na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni	18
3. Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023	21
Strategická vízia	21
Navrhované strategické priority a opatrenia	21
Strategická priorita 1: Mesto Svidník ako integrátor a facilitátor spolupráce lokálnych partnerov v oblasti kultúry, kreativity a turizmu	21
Strategická priorita 2: Podpora budovania lokálnej identity	22
Strategická priorita 3: Zlepšenie systémových podmienok pre rozvoj kultúry, kreativity a turizmu v regióne	23
Strategická priorita 4: Kultúra ako nástroj podpory špecifických skupín obyvateľstva a ich potrieb	24
4. Implementačný rámec Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník	24
Časový rámec, zodpovednosti a financovanie implementácie stratégie	24
Riadenie, monitorovanie a hodnotenie stratégie	27

1. ÚVOD

Strategické plánovanie je dôležitým nástrojom využiteľným pre miestnu samosprávu. V rámci pilotného projektu *Meranie efektívnosti poskytovaných služieb verejnej správy, inštitucionálny rozvoj Klientskych centier a integrácia spätnej väzby klientov*, ktorý realizuje Ministerstvo vnútra SR a ktorý bol podporený z Operačného programu Efektívna verejná správa, boli vytvorené viaceré nástroje strategického plánovania, vrátane dokumentu *Lokálne stratégie kultúry*. Možno v ňom nájsť zdôvodnenie, prečo je potrebné strategicky riadiť kultúrnu politiku, a tiež spôsoby, ako sa dá k stratégii kultúry pristúpiť, čo všetko do nej patrí a ako s ňou ďalej pracovať. Nástroje pre samosprávu boli tvorené s cieľom, aby poskytli prehľad základných informácií a následne aby boli implementované v jednotlivých lokalitách tak, že budú prispôbené ich konkrétnym požiadavkám a potrebám.

Mesto Svidník je jednou zo zapojených samospráv v projekte, ktorá využila príležitosť strategicky ukotviť priority v oblasti kultúry do samostatného dokumentu. Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník bola tvorená s využitím princípov definovaných pre tvorbu lokálnych stratégií, ako aj nástrojov občianskej participácie. Strategické priority boli formulované v spolupráci s odborníkmi z útvarov a inštitúcií mesta, ako aj s inými relevantnými partnermi pôsobiacimi v oblasti kultúry na území Svidníka. Navrhované opatrenia boli konzultované so zástupcami odbornej aj širokej verejnosti počas spoločných stretnutí, individuálnych aj skupinových. Predkladanú stratégiu treba vnímať ako snahu o naštartovanie systematického procesu strategického plánovania kultúrnej politiky na lokálnej úrovni.

2. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU

KOORDINÁCIA AKTIVÍT V OBLASTI KULTÚRY

Samospráva zabezpečuje organizáciu kultúrnych a spoločenských podujatí v meste prostredníctvom **odboru školstva, kultúry, športu a mládeže Mestského úradu**, pričom aktívne spolupracuje s ostatnými kultúrnymi inštitúciami v meste. Mesto vedie kroniku, ktorá formou ročných zápisov dokumentuje obraz diania v meste v rôznych oblastiach spoločenského života. Odbor kultúry organizuje a zabezpečuje kultúrne podujatia v meste, podporuje iniciatívy a aktivity mládeže a zdravotne postihnutých v rámci kultúry. Zároveň v zmysle všeobecne záväzného nariadenia zabezpečuje vylepovanie plagátov ako súčasť propagácie kultúrnych podujatí, riadi činnosť Domu kultúry a všetkých ostatných kultúrnych zariadení, ktoré má v správe, a pripravuje návrhy v oblasti kultúry pre Komisiu pre vzdelávanie, kultúru, šport a mládež. Odbor vedie a hlavnú zodpovednosť za koordináciu aktivít v oblasti kultúry má Mgr. Viera Dercová s podporou jedného ďalšieho pracovníka. **Komisia pre vzdelávanie, kultúru, šport a mládež**, zložená zo siedmich členov vrátane predsedu a tajomníka prerokováva a schvaľuje návrhy v oblasti kultúry, ktoré sú následne predkladané Mestskému zastupiteľstvu na schválenie.

KULTÚRNA INFRAŠTRUKTÚRA V MESTE SVIDNÍK A OKOLÍ

Mesto Svidník má vo vlastníctve **Dom kultúry**, v rámci ktorého sa organizuje množstvo kultúrnych a iných spoločenských podujatí a v ktorom pôsobí aj **Kino Dukla** s kinosálou pre 294 osôb. Nachádzajú sa tam aj iné typy priestorov, a to spoločenská sála (v prenájme má Centrum voľného času), ktorú je možné využiť pre besedy, rokovania či súťaže; malá sála (v prenájme má Centrum podpory regionálneho rozvoja okresu Svidník, n.o.) využiteľná na besedy či katering počas podujatí; vestibul ako aj výstavná miestnosť spojená s kuchynkou, ktoré možno použiť na organizovanie výstav či katering počas podujatí. Dom kultúry má v správe tiež prírodný **amfiteáter** s kapacitou až 7 000 osôb, kde sa konajú tie najväčšie podujatia v meste pod otvoreným nebom. Vo Svidníku verejnosti ponúkajú špecifické služby a organizujú rôzne kultúrne a spoločenské podujatia aj **Podduklianska knižnica** a **Podduklianske osvetové stredisko** patriace pod Prešovský samosprávny kraj.

V meste sídli **Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry**, jedinečné svojho druhu na Slovensku. Jeho súčasťou je tiež **Národopisná expozícia v prírode – skanzen** a **Galéria Dezidera Millyho**. **Vojenské múzeum Historického ústavu SR** je umiestnené v modernej kruhovej budove a jeho súčasťou je tiež **Pamätník Sovietskej armády** a cintorín sovietskych vojakov z roku 1954, kde spočíva v spoločnom hrobe vyše 9000 vojakov, ktorí padli v bojoch o Dukliansky priesmyk počas druhej svetovej vojny. Mesto Svidník je známe viacerými historickými a kultúrnymi pamätihodnosťami. Medzi najznámejšie patria: **gréckokatolícky chrám Narodenia Presvätej Bohorodičky** ako najstaršia sakrálna pamiatka mesta; **gréckokatolícky chrám sv. Paraskjevy** vo Vyšnom Svidníku, pri ktorom je pochovaný Alexander Pavlovič – národný buditeľ Rusínov a barokový kaštieľ. K novším stavbám patria **pravoslávny chrám** a **rímskokatolícky kostol** a medzi ďalšie pamätníky patrí Socha armádneho generála L. Svobodu a tiež socha Alexandra Pavloviča pred Domom kultúry.

Okrem infraštruktúry vo verejnom vlastníctve sa kultúrne podujatia v meste Svidník organizujú aj v súkromných priestoroch (napr. kaviarne a reštaurácie). Medzi najväčšie a najstaršie patrí nezávislé kultúrne centrum **Klub Holičstvo**. Je to súkromný priestor využívaný pre organizovanie spoločenských a kultúrnych podujatí s kapacitou 220 osôb.

Tabuľka 1: Prehľad kultúrnej infraštruktúry a jej kapacít v meste Svidník¹

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kiná stále	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sedadlá v kinách stálych	300	300	300	294*	294*	294*	294*	294*	294*
Premietacie sály	0	1	1	1	1	1	1	1	1
Kultúrno-osvetové zariadenia	2	2	1	1	1	5	n/a	n/a	n/a
Múzeá	2	2	2	2	2	4	4	4	8
Galérie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verejné knižnice vrátane pobočiek	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Verejné knižnice – počet knižných jednotiek	95 925	96 614	97 329	93 634	94 403	n/a	93 430	94 185	95 131
Verejné knižnice – počet používateľov	3 691	3 173	2 498	2 348	2 507	n/a	n/a	n/a	n/a
Zariadenia na voľný čas a záujmové činnosť pre deti a mládež	3	3	4	5	2	2	2	2	2

Poznámka:

* Na základe údajov od predstaviteľov mesta Svidník počet sedadiel v Kine Dukla sa po rekonštrukcii v roku 2011 znížil z 300 na 294.

V blízkosti Svidníka sa nachádza ďalších 80 národných kultúrnych pamiatok, z ktorých dve sú od roku 2008 zapísané aj v Zozname svetového dedičstva UNESCO. Medzi národné kultúrne pamiatky patrí 11 drevených kostolov (cerkví), a to:

- Bodružal – gréckokatolícky Chrám sv. Mikuláša (UNESCO)
- Lodomírová – gréckokatolícky drevený Chrám sv. Michala Archanjela (UNESCO) a pravoslávny kláštorň Chrám sv. Michala
- Dobroslava – gréckokatolícky Chrám sv. Paraskev
- Hunkovce – gréckokatolícky Chrám Zosnutia Bohorodičky
- Korejovce – gréckokatolícky Chrám Ochrany Bohorodičky
- Krajné Čierne – gréckokatolícky Chrám sv. Bazila Veľkého
- Miroľa – gréckokatolícky Chrám Ochrany Bohorodičky
- Nižný Komárnik – gréckokatolícky Chrám Ochrany Bohorodičky
- Príkra – gréckokatolícky Chrám sv. Michala

¹ Zdroj: Údaje za roky 2009 – 2013 boli čerpané z Programu rozvoja mesta Svidník na roky 2016 – 2022 získaného z <http://www.svidnik.sk/program-rozvoja-mesta-svidnik-na-roky-2016-2022/> a údaje za roky 2014 – 2017 boli doplnené zo zdrojov Štatistického úradu SR a získané z http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/ku5003rr/Kin%C3%A1%20%5Bku5003rr%5D

- Šemetkovce – gréckokatolícky Chrám sv. Michala

Okrem sakrálnych pamiatok je región spojený aj s vojnovou históriou počas druhej svetovej vojny, ktorú pripomína **Pamätník Československého armádneho zboru vo Vyšnom Komárniku / Dukle** či šľachtickej histórie – kúria a park v Kračúnovciach.

KULTÚRNI AKTÉRI PÔSOBIACI NA ÚZEMÍ MESTA A KULTÚRNE PODUJATIA

KULTÚRNE DEDIČSTVO, ARCHÍVY A KNIŽNICE

Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku² je národnostnou inštitúciou, ktorej poslaním je dokumentovať základné etapy kultúrno-historického, politického a sociálneho vývoja Rusínov – Ukrajincov Slovenska od najstarších čias po súčasnosť. Vzniklo v roku 1956 v Prešove, do Svidníka sa presťahovalo o osem rokov neskôr. Niekoľko desaťročí fungovalo samostatne a od r. 2002 sa stalo súčasťou Slovenského národného múzea. Tu sa postupne rozvíja jeho systematická zbierkotvorná, vedeckovýskumná, publikačná, metodicko-odborná a kultúrno-výchovná činnosť. Múzeum organizuje veľké množstvo podujatí (napr. výstavy, prezentácie miestnych umeleckých kolektívov a ľudových remesiel, medzinárodné varenie pirohov aj letné tábory pre deti). Najväčším a najznámejším podujatím sú **Slávnosti Rusínov – Ukrajincov Slovenska**, ktoré majú dlhoročnú tradíciu, keďže v roku 2018 sa konal ich 64. ročník. Pri ich príprave spolupracuje mestom Svidník aj s mnohými lokálnymi kultúrnymi aktérmi (napr. Podduklianske osvetové stredisko, folklórne súbory Makovica / Makovička, ZUŠ, Spojená škola). Rozvíja tiež spoluprácu s komerčnými partnermi na vytvorení integrovanej ponuky turistických produktov, ktoré by obsahovali aj návštevu ich expozícií.

Národopisná expozícia v prírode (SKANZEN) Slovenského národného múzea – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku sa rozprestiera na cca 11 hektárovej ploche ako samostatná expozícia v bezprostrednom susedstve mestského amfiteátra. V roku 1974 bol vypracovaný projekt daného skanzenu, o rok neskôr sa už začalo s jeho výstavbou a verejnosti bol sprístupnený od roku 1986. Na základe výrazného hmotného materiálu podáva návštevníkom ucelenú predstavu o základných životných podmienkach Rusínov – Ukrajincov Slovenska v minulých historických obdobiach. Sústreďujú sa tu najtypickejšie pamiatky ľudovej architektúry a bývania z tejto časti Slovenska. V prenesených a zrekonštruovaných objektoch je inštalovaný typický ľudový nábytok, domáci inventár, tradičné pracovné náradie a ukážky ľudového umenia. V skanzene sa nachádzajú technicko-priemyselné stavby ako vodný mlyn, vodná píla, hasičská zbrojnica a kováčska dielňa. Taktiež sú tu umiestnené spoločenské budovy ako dedinská krčma s vozárňou a obchodom, drevený kostolík a drevená školská budova. V danej expozícii sú rovnako okrem uvedených stavieb a hospodárskych usadlostí zastúpené aj všetky druhy tradičných hospodárskych budov: stodoly, chlievy, sýpky, senníky, pivnice, studne a ďalšie menšie stavby. Tieto objekty sú využité pre inštaláciu tradičného poľnohospodárskeho náradia - rôznych typov vozov, pluhov, brán, susekov, košov na obilie a iného rozmanitého náčinia. V skanzene sa organizujú mnohé kultúrne a spoločenské podujatia, najznámejším z nich je v septembri konaný **Deň ľudových tradícií spojený s medzinárodnou súťažou vo varení pirohov**.

² Zdroj : www.svidnik.sk, www.snm.sk/?muzeum-ukrajinskej-kultury-uvodna-stranka a rozhovor dňa 9. 7. 2018 s doc. PhDr. Jaroslavom Džoganíkom, CSc., riaditeľom múzea, a PaDr. Ladislavom Puškárom, zástupcom.

Múzejné oddelenie Svidník je súčasťou **Vojenského historického ústavu**³ so sídlom v Piešťanoch. Svojou činnosťou nadväzuje na tradície Duklianskeho múzea, ktoré vzniklo v roku 1965. Priestory múzejného oddelenia boli slávnostne sprístupnené o štyri roky neskôr, pri príležitosti osláv 25. výročia Karpatsko-duklianskej operácie. Múzejné oddelenie Svidník sa zameriava na dokumentáciu vojenských dejín Slovenska od obdobia pred 1. svetovou vojnou až po oslobodzovanie Slovenska v rokoch 1944-1945 vo Východných Karpatoch. Nachádzajú sa v ňom expozičné, depozitárne a administratívne priestory a ku koncu roka 2017 registruje v zbierkovom fonde 10 560 zbierkových predmetov.

Podduklianska knižnica⁴ patrí od svojho vzniku v roku 1953 medzi dôležité osvetové a kultúrne inštitúcie v meste. Počas svojho pôsobenia bola pod správou rôznych subjektov (napr. okresný úrad, ministerstvo kultúry, mesto). Kľúčovým bol však rok 2002, kedy bola presunutá do zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja ako verejná regionálna knižnica univerzálneho typu, ktorá zároveň plní funkciu okresnej a mestskej knižnice. Knižnica plní svoje poslanie, ktorým je uspokojovať kultúrne, vzdelávacie a informačné potreby občanov, podporovať ich celoživotné vzdelávanie, duševný rozvoj a zabezpečovať slobodný prístup k informáciám šíreným na všetkých druhoch nosičov. Poskytuje knižničné a informačné služby, pôsobí ako koordinačné, metodické, bibliografické a vzdelávacie stredisko knižníc v územnom obvode regiónu (okresov Svidník a Stropkov). Organizuje tiež rôznorodé a zaujímavé podujatia, určené všetkým vekovým kategóriám používateľov knižnice, bibliobusov a širokej verejnosti. V roku 2017 to bolo celkovo 201 podujatí pre 6 441 účastníkov, pričom medzi najznámejšie z nich patrí Leto s knihou či aktivity v rámci Týždňa slovenských knižníc. Celkovo má vo svojom knižničnom fonde vyše 95 tisíc dokumentov.

SCÉNICKÉ UMENIE

Podduklianske osvetové stredisko vo Svidníku⁵ je regionálnou kultúrnou, informačnou a vzdelávacou inštitúciou vykonávajúcou činnosť na základe Zákona č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, Zriaďovateľskej listiny Prešovského samosprávneho kraja a svojho Organizačného poriadku. Stredisko vytvára podmienky pre rozvoj miestnej kultúry, záujmovo-umeleckej činnosti, zachovávanie tradícií a zabezpečovanie kultúrnych a vzdelávacích aktivít pre široký okruh občanov. Poskytuje tiež poradenské služby realizátorom osvetovej činnosti a organizuje tvorivé aktivity (súťaže, prehliadky, festivaly) vo viacerých odboroch kultúrno-výchovnej činnosti – scénické umenie, výtvarné umenie, film a remeslá. Podieľa sa aj na uchovávaní, ochrane a sprístupňovaní hodnôt ľudovej kultúry, získava, eviduje a sprostredkováva informácie o stave osvetovej činnosti a podmienkach jej rozvoja. Vytvára tiež informačný servis o kultúrnom dianí v regióne. Pod stredisko patrí aj **Hvezdáreň Rostoky**, ktorej budovu tvorí zrubová trojpodlažná stavba z roku 1928, ktorá sa nachádza v blízkosti obce Rostoky. Po rozsiahlej rekonštrukcii a po uvedení do prevádzky slúži širokému spektru návštevníkov z radov verejnosti na večerné pozorovanie, krátke expedície a viacdňové pobyty zaručujúce odpočinok. V okolí hvezdárne sú okrem nádhornej prírody aj špecifické astroklimatické podmienky zaručujúce unikátny pohľad na vesmír sprostredkovaný profesionálnymi astronomickými ďalekohľadmi.

---

³ Zdroj: www.svidnik.sk a www.vhu.sk

⁴ Zdroj: <http://podduklianskakniznica.sk/new/>

⁵ Zdroj: www.osveta.sk a rozhovor s PhDr. Máriou Pajzinkovou, riaditeľkou Podduklianskeho osvetového strediska, dňa 9. 7. 2018

Podduklianske osvetové stredisko je zriaďovateľom dvoch folklórnych súborov. **Folklórny súbor Makovica**⁶ patrí medzi najstaršie národnostné súbory. Od svojho vzniku v máji 1956 až doteraz je reprezentantom kultúrnych tradícií Rusínov a Ukrajincov. K najviac ceneným domácim vystúpeniam možno zaradiť prezentáciu súboru na folklórnych festivaloch, slávnostiach, renomovaných prehliadkach súborov (Svidník, Medzilaborce, Raslavice). Za 50 rokov účinkoval FS MAKOVICA niekoľkokrát v Českej republike, Poľsku, Maďarsku, Nemecku, Bulharsku, Chorvátsku, Turecku, Grécku, Taliansku, Francúzsku, Ukrajine, Sardínii, či Dagestane. **Detský folklórny súbor Makovička** vznikol vo februári 1997. Cieľom tohto detského kolektívu je uchovávať detský, hudobný a tanečný folklór najmä z východného Slovenska. Dramaturgia súboru spočíva v spracovaní detských hier, riekaniek, ale i tancov a detských piesní. Momentálne sa 110 malých folkloristov pravidelne zúčastňuje súťažných prehliadok a rôznych detských festivalov doma aj v zahraničí. Tanečnú zložku tvoria tri skupiny rozdelené podľa veku. Okrem nich veľmi úspešne pracuje detská spevácka skupina (12 detí) a ľudová hudba (12 detí). DFS Makovička našťudoval 17 choreografií, množstvo spevov a 6 samostatných celovečerných programov. Deti absolvovali vyše 100 verejných vystúpení na Slovensku (Medzilaborce, Snina, Bardejov, Vranov nad Topľou, Prešov a iné), a okolo 25 v zahraničí (napr. Ukrajina, Nemecko, Macedónsko, Grécko, Rumunsko, Poľsko, Česká republika, Francúzsko).

Svidnícka tanečná skupina SVITAN'⁷ bola založená v roku 1998 s cieľom umožniť mladým ľuďom venovať sa spoločenskému tancu. Počas dvadsiatich rokov má za sebou autorsky vlastné výchovné programy, kabarety, tanečné divadlá: "Takí sme, Nieкто to rád horúce", komediálny príbeh v rusínskom dialekte „Jak Vasiľ s Petrom do švita prišli“. Repertoár SVITANu tvoria spoločenské tance: súťažné štandardné tance ako waltz, valčík, tango, slowfox, quickstep ale aj latinskoamerické tance ako čača, rumba, samba, jive a pasodoble. Okrem súťažných tancov sa SVITAN venuje aj sviežim latinskoamerickým tancom ako salsa, merengue, cumbia, country tance, argentínske tango a ďalšie. V ich repertoári sa veľmi často objavujú aj ľudové tance nielen z regiónu, ale tancujú aj ukrajinské, ruské, české, či poľské národné tance. Z historických tancov má SVITAN v repertoári tance mazurka, štvorylka, menuet a polonéza. Okrem domáceho pôsobenia má súbor za sebou aj vystúpenia v Poľsku a Českej republike. **Tanečnú skupinu SVITANČEK** tvoria deti od 6 do 15 rokov, ktoré sa venujú spoločenským tancom. Vznikol roku 2009 a počas svojej existencie majú za sebou niekoľko súťaží v spoločenských tancoch neregistrovaných párov s výborným umiestnením. Okrem tanečných vystúpení našťudovali aj samostatné divadelné predstavenie s názvom "Príbeh o popoluške". Poznajú ich nielen doma, ale aj v Poľsku.

Od roku 2013 združenie **Okresná organizácia Rusínskej obrody vo Svidníku**⁸, ako samostatná nezisková organizácia, každý rok na prelome mája a júna organizuje **Rusínsky festival**⁹. Súčasťou týždňa trvajúceho podujatia sú výstavy umeleckých diel, premietanie filmov, besedy, vystúpenia hudobných skupín, tanečných a divadelných súborov. Festival ako celok je výsledkom snahy o priblíženie sa divákovi každej vekovej kategórie. Rusínsky festival chce byť tým podujatím, ktoré naplní dlhoročnú túžbu a úsilie Rusínov na Slovensku samostatne sa prezentovať na celoštátnej úrovni, obohacujúc svojho návštevníka nielen o zvyky, kultúru a jazyk Rusínov. Hlavným odkazom festivalu je vzájomná tolerancia a rešpekt, spolupráca a inšpirácia medzi Rusínmi a ďalšími etnikami

⁶ Zdroj: www.svidnik.sk

⁷ Zdroj: www.svidnik.sk

⁸ Rusínska obroda (rusín. Русинська оброда) je národno-kultúrna organizácia Rusínov na Slovensku. Je najstaršou a najväčšou rusínskou organizáciou na Slovensku. Vznikla v roku 1990 vo vtedajšom Česko-Slovensku. Bola založená na ustanovujúcom sneme 5. marca 1990 v Medzilaborciach. V súčasnosti má organizácia svoje sídlo v meste Prešov. Rusínska obroda má svoje miestne a okresné organizácie po celom Slovensku.

⁹ Zdroj: www.rusinskyfestival.sk

premietnutá na pozadie úsilia o udržanie si svojich unikátnych tradícií a kultúry. V decembri zase organizuje podujatie Viflejemský večer / Betlehemský večer.

Okrem spomínaných súborov pôsobia vo Svidníku¹⁰ **mažoretky, ktoré** vznikli v roku 2003 a pracujú v štyroch vekových kategóriách dievčat vo veku od 6 do 17 rokov. Každoročne sa zúčastňujú súťaží, kde už získali niekoľko popredných umiestnení. Poznajú ich aj v Poľsku a Česku.

VIZUÁLNE UMENIE

Galéria Dezidera Millyho je samostatnou expozíciou SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku. Bola sprístupnená v r. 1983 a nachádza sa v barokovom kaštieli z 18. storočia. Daná expozícia sa skladá z troch častí, v rámci ktorých môžu návštevníci obdivovať ikonopisné umenie od 16. do 18. storočia, vývoj svetského umenia Rusínov – Ukrajincov 20. storočia a samozrejme tvorbu národného umelca Dezidera Millyho, jedného z najvýznamnejších predstaviteľov rusínsko-ukrajinského výtvarného umenia. Dominantou expozície je vzácny súbor ikon, ktoré patria medzi najstaršie a najcennejšie zbierkové predmety Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku. Sakrálne umenie, predovšetkým súvisiace s **písaním ikon**, má dlhodobú tradíciu v regióne a v meste Svidník pôsobia niektorí z mála jednotlivcov na Slovensku, ktorí to ešte ovládajú (napr. p. Uram-Murín).

Podduklianske osvetové stredisko sa snaží podchytiť a podporiť tiež výtvarný talent u detí a mládeže prostredníctvom účasti na rôznych súťažiach a výstavách. Priamo v priestoroch strediska existuje výstavný priestor, ktorý slúži na prezentáciu tvorby tak profesionálnych výtvarníkov a fotografov, ako aj žiakov základných, stredných i umeleckých škôl.

UMELECKÉ VZDELÁVANIE

Základná umelecká škola vo Svidníku je jedinou umeleckou vzdelávacou inštitúciou, ktorá rozvíja kultúrne povedomie detí a mládeže a zároveň **pripravuje najväčšie lokálne talenty pre ďalšie profesionálne vzdelávanie** na konzervatóriách, stredných umeleckých školách či na vysokých školách umeleckého alebo umelecko-pedagogického zamerania. Základná umelecká škola každoročne vychováva novú generáciu žiakov, mladých hudobníkov, tanečníkov, recitátorov, maliarov, v štyroch umeleckých odboroch – **hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno-dramatickom**. Od roku 1959 škola prešla zložitým vývojom – cez hudobné školy, ľudové školy umenia až do dnešnej štruktúry základnej umeleckej školy. Mnohí bývalí absolventi sa vypracovali na zrelé tvorivé osobnosti, ktorých talent a umelecké majstrovstvo prezentuje slovenskú kultúru doma aj v zahraničí, a je súčasťou nášho duchovného dedičstva. ZUŠ vo Svidníku zabezpečuje vzdelávanie na takej úrovni, aby získané základné vedomosti využívali žiaci tvorivo a pohotovo v praktickom živote. Svojou špecifickou obsahovou náplňou – koncerty, výstavy, tvorivé dielne, scénické projekty – motivuje tiež rodiča, na rozdiel od základných škôl, k oveľa intenzívnejšej spolupráci. Žiaci Základnej umeleckej školy vo Svidníku často prezentujú svoje mesto na rôznych kultúrnych podujatiach doma či v zahraničí a sú členmi viacerých zoskupení, napr. detského speváckeho zboru Amaryllis, detského folklórneho súboru Komanička (od r. 2013), tanečnej skupiny XSEVEN (od r. 2014), školského sláčikového a akordeónového orchestra, zoskupenia žiakov gitarového a bicieho oddelenia, či literárno-dramatického oddelenia.

---

¹⁰ Zdroj: www.svidnik.sk

HUDBA A AUDIOVÍZIA

V meste pôsobí viaceré miestne **hudobné skupiny** – CARMEN, EPILÓG, FORTUNA, FREE BAND, SABA, TELÉTÓN. Sakrálna hudba je reprezentovaná **cirkevnými speváckymi zbormi**, keďže vo Svidníku pôsobí viaceré: Gréckokatolícky cirkevný zbor, Pravoslávny cirkevný zbor, Rímskokatolícky miešaný cirkevný zbor. **Klub Holičstvo**¹¹ je známy organizovaním hudobných vystúpení. Bol otvorený v júli 2000 ako nezávislé kultúrne centrum a experimentálny priestor a je zameraný predovšetkým na organizovanie koncertov slovenských a poľských hudobných skupín rôznorodých žánrov, hlavne počas jesene a zimy a tiež výročných koncertov, ktoré majú slúžiť na budovanie komunity fanúšikov a priateľov klubu. V roku 2015 bola ku klubu pridaná lezecká stena, preto sa tam občas konajú aj prednášky o turistike. Ponúkajú tiež priestor pre divadelné predstavenia a doteraz ich zorganizovali šesť alebo sedem. Cieľovú skupinu tvoria najmä pôvodní návštevníci ešte od roku 2000 (v súčasnosti štyridsiatnici), ale aj mladší obyvatelia či zahraniční návštevníci mesta.

V meste možno nájsť aj **Kino Dukla**, ktoré pôsobí celoročne a nachádza sa v budove Domu kultúry. Okrem kinosály s kapacitou 294 miest a ďalších priestorov, ktoré má Dom kultúry k dispozícii pre premietanie filmov a organizovanie podujatí, chýbajú tam aj niektoré iné možnosti ako napr. moderné zázemie či menšie rokovacie miestnosti. **Podduklianske osvetové stredisko** podporuje okrem iných oblastí aj audiovizuálnych tvorcov, predovšetkým amatérskych. Napríklad, už niekoľko rokov organizuje krajskú súťažnú prehliadku amatérskej filmovej tvorby CINEAMA, ktorá podporuje verejnú prezentáciu amatérskych autorských filmov žiakov, mládeže aj dospelých, či neformálnu iniciatívu, ktorá počas leta organizuje premietania filmov pod otvoreným nebom.

LITERATÚRA A TLAČENÉ MÉDIÁ

Občianske združenie tota agentura¹² pôsobí vo Svidníku od roku 2011 a zameriava sa na rozvoj rusínskej kultúry a podporu rusínskej menšiny. Medzi hlavné aktivity patrí každoročné organizovanie detského divadelného predstavenia v rusínskom jazyku v spolupráci so Základnou umeleckou školou vo Svidníku (2 – 3 predstavenia, napr. počas Rusínskeho festivalu), vydanie scenára a vytvorenie audiovizuálneho záznamu daného predstavenia ako aj jeho sprístupnenie verejnosti na internete. Združenie tota agentura vydáva tiež knihy v rusínskom jazyku (dve vydané, jedna je v príprave) autorky Ľudmily Šandalovej¹³, ktorá je zároveň aj riaditeľkou združenia. Okrem uvedených činností združenie vydalo aj CD s rusínskou hudbou, zapája sa do ďalších aktivít v meste, pri ktorých často spolupracuje s Okresnou organizáciou Rusínskej obrody. Taktiež udržiava medzinárodné kontakty a reprezentuje raz za dva roky slovenských Rusínov na Medzinárodnom kongrese Rusínov.

REMESLÁ

Priamo vo Svidníku a aj v širšom okolí **pôsobí veľké množstvo remeselníkov**¹⁴, zameraných predovšetkým na prácu s drevom, kovem, drôtom, včelími produktmi aj textilom. Viacerí sa tiež venujú zhotovovaniu paličkovaných čipiek či zdobeniu kraslíc. **Podduklianske osvetové stredisko** od roku 1997 organizuje **Dielňu ľudových remesiel**. Jej cieľom je zachovávať, vyučovať a propagovať

---

¹¹ Zdroj: <http://holicstvo.webzdarma.cz/> a rozhovor s p. Kamilom Ľos-Božíkom, riaditeľom klubu, dňa 10. 7. 2018.

¹² Zdroj: Webová stránka tota.sk a rozhovor s p. Ľudmilou Šandalovou, riaditeľkou združenia, dňa 9. 7. 2018.

¹³ Pani Šandalová je od r. 2014 členkou Spolku rusínskych spisovateľov, ktorý vznikol v roku 2001, sídli v Prešove a nadväzuje na literárne tradície rusínskych kultúrnych dejateľov, spisovateľov a umelcov.

¹⁴ Podrobný zoznam remeselníkov aj s ich zameraním a adresou možno nájsť na stránke Podduklianskeho osvetového strediska <http://www.osveta.sk/dielna-remesiel/zoznam-remeselnikov>

ľudovú remeselnú tvorbu s dôrazom na šarišský región a tiež podporiť regionálnu výtvarnú a estetickú výchovu u detí a širokej verejnosti.

INÉ KREATÍVNE OBLASTI

Zaujímavou oblasťou v podduklianskom regióne je turizmus, ktorý pri využití existujúceho obrovského kultúrneho aj prírodného potenciálu územia má predpoklad pritiahnuť väčšie množstvo návštevníkov a zároveň podporiť socio-ekonomický rozvoj celého regiónu. Už v súčasnosti existujú viaceré príklady aktérov (napr. Združenie Dukla, Aquapark Ruthenia) aj možností spolupráce (napr. prebiehajúce rokovania medzi SNM – Múzeom ukrajinskej kultúry a Aquaparkom Ruthenia o integrovanom vstupnom).

ŠPECIFICKÉ NÁRODNOSTNÉ ASPEKTY ÚZEMIA

Mesto aj okres Svidník sú špecifické tým, že na ich území v prihraničnej oblasti sa po stáročia miešali obyvatelia rôznorodých národností aj odlišného vierovyznania. Už v 15. storočí¹⁵ bolo územie osídlené prevažne obyvateľstvom rusínskej národnosti východného cirkevného obradu a postupne aj iným obyvateľstvom, napr. slovenského či poľského pôvodu. V súčasnosti podľa údajov zo sčítania osôb realizovaných Štatistickým úradom SR v roku 2011 žije na území mesta celkovo 11 721 osôb, z ktorých 67% sa hlási k slovenskej národnosti a ďalších 25% tvorí ďalších trinásť národnostných menším (viď tabuľku 2). Medzi najpočetnejšie národnostné menšiny patrí rusínska (v meste takmer 20%), rómska (okolo 3%) a ukrajinská (necelé 2%).

RUSÍNSKA NÁRODNOSTNÁ MENŠINA¹⁶

Rusínska národnostná menšina žije prevažne vo východnej časti Slovenska na území prešovského a košického samosprávneho kraja. **Podľa údajov Štatistického úradu SR¹⁷ sa k nej v roku 2011 na Slovensku celkovo hlásilo 33 482 osôb.** Medzi rokmi 2001 a 2011 vzrástol na Slovensku počet osôb, ktorí sa hlásia k rusínskej národnosti o 38% (9281). V meste Svidník je takmer 7% a vo svidníckom okrese až 15% z celkového počtu Rusínov. Tak v meste ako aj v okrese možno identifikovať za desaťročie podobný trend **nárastu identifikácie s rusínskou národnostnou menšinou (v meste o 4% a v okrese o 6%).** Za materské územie Rusínov sa považuje Karpatský región, ktorý sa rozprestiera na území dnešného východného Slovenska, juhovýchodného Poľska, západnej Ukrajiny, severného Rumunska a severovýchodného Maďarska. Osídľovanie Slovenska rusínskym obyvateľstvom, v historických prameňoch označované pod latinským názvom Rutheni, siaha až do 11. – 12. storočia. Pre Rusínov boli silnými impulzmi (1) revolúcia v rokoch 1848 – 1849, ktorá urýchlila proces ich etnického sebauvedomenia; (2) pričlenenie Podkarpatskej Rusi k Československu v roku 1919, kedy nastal dynamický kultúrny, hospodársky a sociálny rozvoj regiónu; a (3) obdobie po roku 1989, kedy nastala obroda rusínskej národnostnej menšiny, pričom bola uznaná ako osobitná národnosť s možnosťou prihlásiť sa k jej príslušnosti v sčítaní obyvateľstva.

¹⁵ Zdroj: <http://www.svidnik.sk/navstevnik/mesto-svidnik-vseobecne-informacie/historia-mesta/>

¹⁶ Zdroj: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/rusinska-narodnostna-mensina/>

¹⁷ Zdroj: Štatistický úrad SR, Sčítanie osôb, domov a bytov v roku 2011, údaje získané z <http://census2011.statistics.sk/>

Na základe tzv. tretieho rusínskeho obrodu bola 27. januára 1995 v Bratislave slávnostne vyhlásená kodifikácia rusínskeho jazyka na Slovensku, ktorý je najviac používaným vo sfére kultúry (napr. Divadlo Alexandra Duchnoviča v Prešove, Poddukelský umelecký ľudový súbor, Múzeum rusínskej kultúry v Prešove, v interpretačnej sfére poézie a prózy). Rusínska obroda na Slovensku, najstaršia porevolučná organizácia Rusínov, má svoju miestnu organizáciu aj vo Svidníku, ktorá organizuje pravidelne okresné kolá v recitácii rusínskej poézie a prózy Duchnovičov Prešov, kvízy a rôzne diskusie. Združenie „Okresná organizácia Rusínskej obrody vo Svidníku“ vznikla v roku 2009 ako samostatná nezisková organizácia, ktorá od roku 2013 organizuje Rusínsky festival a iné podujatia (napr. Viflejemskij večer koncom roka). Na Slovensku pôsobia tiež ďalšie aktívne občianske združenia a iniciatívy, medzi ktoré patria napríklad OZ Kolysočka-Kolíška, Spolok rusínov Slovenska, spisovateľov Slovenska, Akadémia rusínskej kultúry v Slovenskej republike, Klub Rusínov Slovenska, molody Rusyny či internetové rádio Rusyn.fm. Ústav rusínskeho jazyka a kultúry v Prešove je dôležité vedecko-pedagogické pracovisko na Prešovskej univerzite zamerané na vedecký výskum a vývoj pre oblasť normotvorby rusínskeho spisovného jazyka, pedagogickú a výchovnú činnosť, publikačné pôsobenie a dokumentačné aktivity. Rusínsky jazyk je zavedený do vzdelávacieho systému od školského roku 1997/1998. Na Slovensku pôsobia dve základné školy, na ktorých sa vyučuje aj v rusínskom jazyku, avšak v iných okresoch severovýchodného Slovenska, nie vo Svidníku.

RÓMSKA NÁRODNOSTNÁ MENŠINA¹⁸

Rómska národnostná menšina je podľa údajov Štatistického úradu SR¹⁹ z roku 2011 **druhou najpočetnejšou v meste aj okrese Svidník, keďže tvorí podľa oficiálnych štatistík približne 3-4% obyvateľstva s rastúcim trendom (cca 1,5% za desaťročie)**, avšak existuje predpoklad, že reálny počet príslušníkov danej menšiny je neoficiálne vyšší. Na území mesta sú príslušníci rómskej komunity sústredení na troch miestach – Ul. Festivalová, Sovietskych hrdinov a Nábrežná – vo viacerých typoch bývania (domy kontajnerového typu, ubytovňa, bytové domy nižšieho štandardu, bytové domy obývané spolu s príslušníkmi majoritného obyvateľstva). Na území mesta sa realizuje aj nová výstavba bytových domov nižšieho štandardu. Na úrovni predprimárneho a primárneho vzdelávania sú žiaci z rómskych komunít vo Svidníku integrovaní v rámci lokálnych škôl. V meste od roku 2009 pôsobí v dvoch lokalitách aj komunitné centrum, zameriavajúce sa na prácu so znevýhodnenou populáciou, predovšetkým z ohrozených rómskych komunít. Organizujú pre deti a mládež klubovú a voľnočasovú činnosť, robia tiež prednášky spojené s besedami, kultúrne a vzdelávacie podujatia, súťaže či aktivity na podporu talentov.

---

¹⁸ Zdroj: http://www.svidnik.sk/data/files/dokumenty/prm_svidnik_verzia_1-0_2015_12.pdf

¹⁹ Zdroj: Štatistický úrad SR, Sčítanie osôb, domov a bytov v roku 2011, údaje získané z <http://census2011.statistics.sk/>

Tabuľka 2: Údaje o národnostnom zložení mesta a okresu Svidník v porovnaní s celým Slovenskom²⁰

Obyvateľstvo podľa národnosti	Mesto Svidník					Okres Svidník					Slovenská republika				
	2001		2011		Trend	2001		2011		Trend	2001		2011		Trend
	Počet	Podiel (v %)	Počet	Podiel (v %)	Rozdiel 2011-2001	Počet	Podiel (v %)	Počet	Podiel (v)	Rozdiel 2011-2001	Počet	Podiel (v %)	Počet	Podiel (v %)	Rozdiel 2011-2001
Národnosť															
Slovenská	9 893	80,08%	7 876	67,20%	-12,88%	27 918	83,32%	23 897	71,90%	-11,43%	4 614 854	85,79%	4 352 775	80,65%	-5,14%
Maďarská	13	0,11%	5	0,04%	-0,06%	18	0,05%	17	0,05%	0,00%	520 528	9,68%	458 467	8,49%	-1,18%
Rómska	186	1,51%	362	3,09%	1,58%	875	2,61%	1 323	3,98%	1,37%	89 920	1,67%	105 738	1,96%	0,29%
Rusínska	1 621	13,12%	2 257	19,26%	6,13%	3 529	10,53%	4 841	14,56%	4,03%	24 201	0,45%	33 482	0,62%	0,17%
Ukrajinská	506	4,10%	232	1,98%	-2,12%	821	2,45%	399	1,20%	-1,25%	10 814	0,20%	7 430	0,14%	-0,06%
Česká	49	0,40%	28	0,24%	-0,16%	105	0,31%	75	0,23%	-0,09%	44 620	0,83%	30 367	0,56%	-0,27%
Nemecká	0	0,00%	2	0,02%	0,02%	0	0,00%	4	0,01%	0,01%	5 405	0,10%	4 690	0,09%	-0,01%
Poľská	8	0,06%	4	0,03%	-0,03%	16	0,05%	42	0,13%	0,08%	2 602	0,05%	3 084	0,06%	0,01%
Chorvátska	0	0,00%	1	0,01%	0,01%	0	0,00%	1	0,00%	0,00%	890	0,02%	1 022	0,02%	0,00%
Srbská	0	0,00%	0	0,00%	0,00%	1	0,00%	0	0,00%	0,00%	434	0,01%	698	0,01%	0,00%
Ruská	5	0,04%	21	0,18%	0,14%	18	0,05%	45	0,14%	0,08%	1 590	0,03%	1 997	0,04%	0,01%
Židovská	0	0,00%	3	0,03%	0,03%	0	0,00%	4	0,01%	0,01%	218	0,00%	631	0,01%	0,01%
Moravská		0,00%	4	0,03%	0,03%		0,00%	8	0,02%	0,02%		0,00%	3 286	0,06%	0,06%
Bulharská		0,00%	3	0,03%	0,03%		0,00%	4	0,01%	0,01%		0,00%	1 051	0,02%	0,02%
Iná	73	0,59%	31	0,26%	7,28%	205	0,61%	46	0,14%	7,14%	63 379	1,18%	9 825	0,18%	6,09%
Nezistená			892	7,61%				2 532	7,62%				382 493	7,09%	
Počet obyvateľov spolu	12 354	100,00%	11 721	100,00%	-633	33 506	100,00%	33 238	100,00%	-268	5 379 455	100,00%	5 397 036	100,00%	17 581

²⁰ Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov zo sčítania osôb, domácností a bytov Štatistického úradu SR v rokoch 2001 a 2011 získané z http://sodb.infostat.sk/SODB_19212001/slovak/2001/format.htm a <https://census2011.statistics.sk/>

Ukrajinská národnostná menšina, ktorá je vo Svidníku **tretia najpočetnejšia, medzi rokmi 2001 (4%) a 2011 (necelé 2%) zaznamenala viac ako polovičný pokles v počte obyvateľov, ktorí sa k nej hlásia**. Historicky oficiálny status národnostnej menšiny dostali Ukrajinci po 2. svetovej vojne v Československu. V súčasnosti pôsobí niekoľko organizácií, ktoré výrazne prispievajú k rozvoju a zachovaniu ukrajinskej kultúry na Slovensku. Najvýznamnejšia inštitúcia v oblasti dokumentácie základných etáp kultúrno-historického, politického a sociálneho vývoja tohto obyvateľstva od najstarších čias po súčasnosť – Múzeum ukrajinskej kultúry – pôsobí práve vo Svidníku ako súčasť Slovenského národného múzea. Na profesionálnej úrovni sa prezentácii ukrajinskej kultúry venujú viaceré telesá, napr. Divadlo A. Duchnoviča, ktoré pripravuje a prezentuje min. jednu inscenáciu ročne aj v ukrajinskom jazyku, a Poddukelský umelecký ľudový súbor (PUĽS), ktorý sa zameriava na javiskové stvárnenie vokálno-hudobného a tanečného bohatstva – okrem regiónu Šariša, Rusínov aj Ukrajincov na Slovensku. Na Slovensku pôsobia aj iné občianske združenia, ktoré každoročne organizujú festivaly, divadelné a tanečné predstavenia, letné školy, literárno-hudobné večery (napr. Zväz Rusínov – Ukrajincov SR, Spolok ukrajinských spisovateľov na Slovensku).

IDENTIFIKOVANÉ POTREBY V JEDNOTLIVÝCH OBLASTIACH KULTÚRY

POTREBNÁ STRATEGICKÁ KOORDINÁCIA AKTIVÍT V OBLASTI KULTÚRY

Mesto má celkovo podhodnotené personálne kapacity pre oblasť kultúry. Na Mestskom úrade sa kultúre, predovšetkým organizovaniu kultúrnych podujatí, venuje jedna osoba a v Dome kultúry pôsobí jedna ďalšia osoba, ktorá zodpovedá za organizáciu podujatí, technické vybavenie aj prevádzku infraštruktúry (Kina Dukla a amfiteátra). Vo všeobecnosti sa na území mesta Svidník organizuje pomerne veľké množstvo podujatí, informácie o nich však získavajú miestni z plagátov, osobných kontaktov či jednotlivých web stránok inštitúcií²². **Celkovo informácie nie sú integrované na jednom mieste**, čo je nevýhodou pre návštevníkov mesta aj niektorých miestnych, keďže tak nemajú možnosť získať aktuálne informácie o aktuálnych či pripravovaných kultúrnych podujatiach.

Výhodou, ktorú mesto Svidník v posledných desaťročiach využívalo, bol fakt, že má pokryté potreby vo viacerých oblastiach kultúry vďaka zapojeniu partnerov financovaných z iných zdrojov. Napríklad, podporu tradičnej ľudovej kultúry zabezpečuje Podduklianske osvetové centrum a literatúry Podduklianská knižnica, pričom obidve organizácie sú financované Prešovským samosprávnym krajom. Oblasť kultúrneho dedičstva aj vizuálneho umenia sú podporované a koordinované odborníkmi v SNM – Múzeu ukrajinskej kultúry (vrátane Skanzenu a Galérie Dezidera Millyho), ktoré ako inštitúcia je finančne podporovaná z Ministerstva kultúry SR.

Dôsledkom je zníženie kapacít na strane mesta pre strategickú koordináciu oblasti kultúry. **Chýba tak partner na úrovni mesta pre oblasť kultúry, ktorý by vyvíjal aktivitu na podporu strategickej spolupráce a cielene koordinoval aktérov pôsobiacich v regióne – z verejného, súkromného aj neziskového sektora.** Cieľom by malo byť zlepšiť podmienky pre kultúrnu činnosť všetkých aktérov a tiež iniciovať strategické využitie kultúrneho a kreatívneho potenciálu územia pre

²¹ Zdroj: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/ukrajinska-narodnostna-mensina/>

²² Zdroj: Rozhovory s kultúrnymi aktérmi vo Svidníku 9. 7. 2018.

jeho socio-ekonomický rozvoj a tiež pre zvýšenie spokojnosti obyvateľstva žijúceho na ňom s kvalitou života.

CHÝBAJÚCA KULTÚRNA INFRAŠTRUKTÚRA

Mesto Svidník má limitované priestorové podmienky pre organizovanie kultúrnych podujatí v exteriéri aj interiéri. Hlavný priestor pre podujatia v interiéri, Dom kultúry, tvorí jedna 294-miestna kinosála, ktorá je využívaná predovšetkým na premietanie filmov v rámci Kina Dukla, čo limituje organizovanie niektorých typov podujatí vo Svidníku, ako napr. konferencie spojené s workshopmi, v rámci ktorých sa účastníci delia na menšie skupiny. Mesto plánuje zmodernizovať Kino Dukla do roku 2022 (opatrenie 2.8.2.2 *Modernizácia Kina Dukla* s rozpočtom 15 000 EUR), čo však nevyrieši požiadavku na rôznorodé typy priestorov.

Hlavný priestor pre organizovanie väčších podujatí v exteriéri, mestský amfiteáter, je v zlom technickom stave. Keďže nemá možnosť byť celoročne v prevádzke, jeho možnosť využitia je limitovaná len na dve až tri niekoľkodňové veľké podujatia za rok. Mestský amfiteáter nie je tiež vhodný pre organizovanie koncertov kapiel, lebo tam chýba tanečná zóna. Mesto ho plánuje obnoviť do roku 2022 (opatrenie 2.8.1.3 *Rekonštrukcia amfiteátra* v Programe rozvoja mesta Svidník s predbežným rozpočtom 1 mil. EUR). **V prípade jeho rekonštrukcie by architektonický návrh mal zohľadniť potreby kultúrnych aktérov:** mal by byť funkčne prispôsobený na celoročné využívanie, poskytnúť moderné zázemie pre účinkujúcich aj účastníkov a umožniť organizovať rôznorodé typy podujatí, vrátane koncertov hudobných skupín, vystúpení iných scénických telies či konferencií alebo seminárov. Daná úprava by zvýšila možnosť dlhodobého a ekonomicky udržateľného využitia objektu vďaka rozšíreniu užívateľov aj o komerčné subjekty.

Kapacita je obmedzená aj ohľadom ubytovacích kapacít. Ubytovanie je v meste obvyčajne dostupné, problémy vznikajú pri organizovaní tých najväčších podujatí, ako sú napríklad, Slávnosti Rusínov – Ukrajincov Slovenska či Rusínsky festival. Vtedy organizátori narážajú nielen na nedostatok ubytovacích kapacít v meste, ale aj na ich kvalitu.

MALÁ PONUKA AKTIVÍT NA ROZVOJ KULTÚRY A KREATIVITY PRE ŠPECIFICKÉ SKUPINY

Mesto aj okres Svidník zažívajú zmeny v štruktúre obyvateľstva z hľadiska národnostnej príslušnosti aj veku (viď tabuľky 2 a 3). Celkovo existuje trend poklesu obyvateľstva v meste aj okrese, pričom najmarkantnejší je pokles v počte detí do 14 rokov a mládeže do 19 rokov a nárast v poproduktívnom veku (65+). Z hľadiska produktívneho správania patria medzi kľúčové vekové skupiny **mladí dospelí (20-30 rokov) a dospelí do 40 rokov.** Práve u druhej skupiny možno badať jemný nárast v meste aj okrese. **Samospráva by preto mala venovať pozornosť zvýšeniu ponuky kultúrnych podujatí a kreatívnych aktivít pre tieto dve skupiny. Cieľom by malo byť zvýšiť atraktivnosť regiónu, čo by obmedzilo ich odchod do iných častí Slovenska alebo zahraničia resp. motivovalo ich vrátiť sa späť, potenciálne aj s celou rodinou.**

Tabuľka 3: Údaje o vekovom zložení mesta a okresu Svidník²³

Obyvateľstvo podľa veku	Mesto Svidník					Okres Svidník				
	2001		2011		Trend	2001		2011		Trend
	Počet	Podiel (v %)	Počet	Podiel (v %)	Rozdiel 2011-2001	Počet	Podiel (v %)	Počet	Podiel (v %)	Rozdiel 2011-2001
Vek										
0 - 14	2 577	21%	1 540	13%	-7,60%	7 205	22%	5 255	16%	-5,69%
15 - 19	1 301	10%	840	7%	-3,30%	3 023	9%	2 542	8%	-1,37%
20 - 29	2 254	18%	2 075	18%	-0,43%	5 691	17%	5 601	17%	-0,13%
30 - 39	1 810	15%	1 950	17%	2,07%	4 619	14%	5 232	16%	1,96%
40-64	3 719	30%	4 321	37%	6,94%	9 166	27%	10 774	32%	5,06%
65+	692	6%	993	8%	2,90%	3 682	11%	3 832	12%	0,54%
nezistený	75	1%	2	0%	-0,59%	120	0%	2	0%	-0,35%
SPOLU	12 428	100%	11 721	100%	-707,00	33 506	100%	33 238	100%	-268,00
Priemerný vek	32,2		38,1		5,91	34,4		37,8		3,39

Druhým aspektom, ktorý by mal byť viac braný do úvahy pri koordinácii kultúrnych aktivít, je špecifické heterogénne národnostné zloženie a potreby jednotlivých národnostných skupín. Najväčšie kultúrne podujatia organizované v regióne (napr. Slávnosti Rusínov – Ukrajincov Slovenska, Rusínsky festival) sú zamerané na **rusínsku a ukrajinskú menšinu**. Historicky vzťahy medzi týmito menšinami prechádzali rôznymi skúškami, a preto práve **oblasť kultúry by mohla byť nástrojom pre zlepšenie komunikácie medzi nimi a zároveň pre budovanie lokálnej identity postavenej na zdieľaní spoločného územia**.

Rómska menšina, na základe oficiálnych štatistík v roku 2001 tretia a v roku 2011 už druhá najpočetnejšia v meste aj okrese Svidník, predstavuje pomerne veľkú skupinu obyvateľov, ktorá má svoje špecifické potreby. Mnohé aktivity v sociálnej oblasti (napr. komunitné centrum, terénna sociálna práca) riešia čiastočne dané potreby čiastočne. Avšak kultúra ako komunikačný a osvetový nástroj ponúka **obrovský potenciál pre cielenú, strategickú a systematickú prácu s rómskou komunitou, ktorá by mohla priniesť v dlhodobom horizonte výrazné výsledky**.

NEVYUŽITÝ KULTÚRNY A KREATÍVNY POTENCIÁL PODDUKLIANSKEHO REGIÓNU

Podduklianský región hral významnú rolu v kultúrnej aj spoločenskej histórii Československa i Slovenska. Nachádzajú sa tu národne aj medzinárodne významné kultúrne pamiatky, napr. chrámy v Bodružali a Ladomírovej zapísané v Zozname svetového dedičstva UNESCO, iné historické objekty sakrálnej architektúry, skanzen. Región je tiež spojený s významnými bojmi počas prvej aj druhej svetovej vojny. Mnohé historické pamätníky a pamiatky pripomínajú tieto udalosti (napr. Pamätník Československej armády na Dukle, Pamätník Sovietskej armády, cintorín padlých nemeckých vojakov v Hunkovciach). Okrem inštitúcií kultúrneho dedičstva (napr. SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry) tu pôsobí veľké množstvo kultúrnych aktérov aktívnych v iných oblastiach, napr. v scénickom umení či remeslách, ale aj vizuálnom umení či audiovizii. Navyše región je atraktívny aj svojím prírodným bohatstvom aj novými turisticky zaujímavými objektmi (napr. Aquapark Ruthenia). **Oblasť turizmu má v podduklianskom regióne obrovský potenciál, ktorý doteraz nie je využívaný v plnej miere** (viď tabuľky 4, ktorá poskytuje prehľad o vybraných ukazovateľoch na základe dostupných údajov).

²³ Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov zo sčítania osôb, domácností a bytov Štatistického úradu SR v rokoch 2001 a 2011 získané z http://sodb.infostat.sk/SODB_19212001/slovak/2001/format.htm a <https://census2011.statistics.sk/>

Tabuľka 4: Prehľad vybraných ukazovateľov v oblasti turizmu za okres Svidník²⁴

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet ubytovacích zariadení	5			5	4	4	4	6	5	5	5	9	8	9	8	8	8
Počet návštevníkov v ubyt. zariadeniach	5 526			3 101	3 117	3 442	2 684	3 858	1 928	2 896	2 120	2 218	2 408	2 091	2 849	4 108	4 659
Počet prenocovaní návštevníkov v ubyt. zariadeniach	10 247			6 629	7 432	8 029	6 703	8 250	3 926	7 150	5 521	4 384	4 862	5 337	6 471	6 799	7 648
Počet lôžok v ubytovacích zariadeniach	492			434	304	356	348	488	394	428	424	510	488	500	484	398	398
Tržby za ubytovanie v €										55 803	35 909	28 852					

Napriek tomu, že existujú rôznorodé lokálne aktivity v oblasti turizmu, existujúce údaje (bez identifikovateľného rastúceho trendu) tiež potvrdzujú, že **systémová podpora kultúrneho turizmu je nedostatočná. Chýba taká podpora, ktorá by dokázala prepojiť existujúcich aktérov a aktivity s cieľom vytvoriť atraktívnejšiu ponuku služieb a podporiť kreatívnejšiu prezentáciu regiónu, čo by dokázalo prilákať viac návštevníkov.** Dáta za rok 2012 ukazujú, že záujem domácich aj zahraničných návštevníkov o región existuje, je však obmedzený na krátkodobé pobyty (viď tabuľka 5). Zároveň dané údaje potvrdzujú, že pre lepšie strategické nastavenie podpory je nutné investovať čas aj prostriedky do detailného – kvantitatívneho aj kvalitatívneho – zmapovania aktérov, turistického potenciálu aj záujmov potenciálnych návštevníkov.

Tabuľka 5: Návštevnosť ubytovacích zariadení cestovného ruchu podľa krajiny trvalého pobytu v okrese Svidník za rok 2012²⁵

Krajina trvalého pobytu	Počet návštevníkov	Počet prenocovaní	Priemerný počet prenocovaní
Slovenská republika	1 757	3 497	2,0
Cudzinci	461	887	1,9
Celkovo	2 218	4 384	2,0
Z toho:			
Krajiny EÚ spolu	2 218	4 384	2,0
Top 10 krajín (celkovo 29 krajín):			
Česká republika	168	373	2,2
Poľsko	65	73	1,1
Rusko	55	112	2,0
Ukrajina	52	119	2,3
Nemecko	19	35	1,8
Bosna a Hercegovina	16	64	4,0
Litva	15	15	1,0
Francúzsko	13	25	1,9
Srbsko	7	13	1,9
Maďarsko	6	10	1,7

²⁴ Zdroj: Štatistický úrad SR, získané z http://datacube.statistics.sk/#/view/sk/VBD_SK_WIN/cr3002rr/Kapacity%20a%20%C2%A0v%C3%BDkony%20ubytovac%C3%ADch%20zariaden%C3%AD%20pod%C4%BEa%20okresov%20-%20ro%C4%8Dn%C3%A9%20C3%BAja%20%5Bcr3002rr%5D

²⁵ Zdroj: Štatistický úrad SR, získané z https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/13e039bf-cb8a-48fa-a529-b4c2313c28c2/Cestovny_ruch_v_Presovskom_kraji_2012.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-13e039bf-cb8a-48fa-a529-b4c2313c28c2-jYZHyKP

STRATÉGIA ROZVOJA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ROKY 2014 – 2020

Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020²⁶ predstavuje kľúčový strategický dokument pre oblasť kultúry na Slovensku. Definuje dlhodobú víziu pre oblasť kultúry „Kultúra je zušľachťujúcou energiou, utvára identitu a charakter spoločnosti dovnútra i navonok. Tvorí hodnoty, vďaka ktorým je život hodný žitia. Nastavuje kritické zrkadlo spoločenskej realite. Kultúra má základ v slobodnej tvorivosti jednotlivca a spolu s aktivitou kultúrnych skupín sa spája do spoločného tkaniva kultúry spoločnosti. Kultúra uchováva hodnoty minulosti živé pre prítomnosť a tvorivou reflexiou prítomnosti tvorí nové hodnoty. Spoločným zapojením všetkých aktérov vytvoríme podmienky na jednotu kultúry v rozmanitosti svojbytných kultúr. Kultúrny aspekt včleníme do procesu výchovy a vzdelávania, aby výchova a vzdelávanie neboli iba odovzdávaním informácií, ale prispievali ku kultivácii človeka. Budeme napomáhať tvorivému spájaniu hodnôt minulých s hodnotami súčasnými. Budeme prepájať ekonomické a kultúrne prostredie tak, aby ekonomická sila živila kultúru a aby kultúra mohla uplatniť svoj ekonomický potenciál.“ (s. 12)

Stratégia kultúry mesta Svidník sa vzťahuje k viacerým strategickým oblastiam: **(SO1) Formovanie kultúrnych potrieb a dopytu po kultúre výchovou a vzdelaním**, ktorá je zameraná na podporu funkčných prvkov v systéme kultúrnej výchovy a vzdelávania a na prezentáciu kultúry pre verejnosť s využitím moderných obsahov; **(SO2) Zachovanie a sprístupnenie kultúrneho dedičstva**, ktorej cieľom je podporiť obnovu infraštruktúry a sprístupňovanie obsahu kultúrneho dedičstva ako aj vytvoriť podmienky na ochranu, podporu a sprístupňovanie prejavov tradičnej ľudovej kultúry; **(SO4) Nastavenie funkčného systému financovania v oblasti kultúry** so zámerom podporiť tvorbu systémových finančných nástrojov na podporu kultúrnych aktivít; a **(SO5) Funkčný model využitia kreativity a kultúry v hospodárskom rozvoji Slovenska**, ktorý predpokladá vytvorenie ekonomického modelu s využitím potenciálu kreatívneho priemyslu a zvýšenie povedomia o hospodárskom potenciáli kreativity.

NÁRODNÁ STRATÉGIA TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

*Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky²⁷ považuje kultúrnu úroveň za jedno z hlavných kritérií pri posudzovaní vyspelosti jednotlivca, skupiny ľudí alebo národa. „Regenerácia a revitalizácia kultúrneho dedičstva, hľadanie nového využitia opustených objektov, budovanie komunitných informačných a kultúrnych centier a podpora oživenia a rastu sociálneho kapitálu sídiel je jedným z možných spôsobov oživenia ekonomicky a sociálne slabých oblastí.“ (s. 32). Jedným zo strategických cieľov danej stratégie je tiež **Rozvoj kultúry, kultúrno-historického a národného povedomia (strategický cieľ 7)**, čo je potrebné dosiahnuť v rámci smerovania k dlhodobým prioritám. Tento cieľ má zabezpečiť budovanie zdravého vlastenectva a národnej identity na báze vlastnej histórie a kultúry, humanizmu a budovania národného povedomia.*

²⁶ Zdroj: Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020, získané z http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-164554?prefixFile=m_

²⁷ Zdroj: http://hpur.vlada.gov.sk/data/files/5636_narodna-strategia-trvalo-udrzatelneho-rozvoja.pdf

Rozvoj kultúrneho a kreatívneho potenciálu regiónu je jednou z tematických oblastí rozvoja, definovaných v *Programе hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 – 2020*, ktoré sa budú prioritne na území Prešovského samosprávneho kraja v období rokov 2015 – 2020 realizovať²⁸. Vízia rozvoja kultúrneho a kreatívneho potenciálu sa bude naplňať prostredníctvom sociálnej prioritnej oblasti, v rámci ktorej je definovaný **špecifický cieľ II.3: Udržateľný rozvoj územia s dôrazom na podporu kultúrneho potenciálu** s dvoma opatreniami relevantnými pre oblasť kultúry zameranými na podporu strategického plánovania rozvoja a sektorovej spolupráce (3.1) a ochranu a podporu šírenia kultúrneho dedičstva a regionálnej kultúrnej identity (3.2).

PROGRAM ROZVOJA MESTA SVIDNÍK NA ROKY 2016 – 2022

Aktuálne platný *Program rozvoja mesta Svidník na roky 2016 – 2022*²⁹ už vo svojom globálnom ciele „zlepšenie kvality bývania, občianskej vybavenosti, ľudských zdrojov, kultúrnych a športových podmienok a sociálnej súdržnosti obyvateľov mesta“ (s. 132) deklaruje podporu kultúry. V rámci sociálnej prioritnej oblasti, v prioritě **2.8. Zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva** je identifikovaných viacero opatrení, na ktoré je do roku 2022 alokovaných 5,975 mil. EUR. Mesto má v pláne v oblasti kultúry: (1) posilniť spoluprácu medzi inštitúciami a spoločné cezhraničné aktivity podporujúce kultúrne a prírodné dedičstvo prostredníctvom 1 projektu (50 000 EUR); (2) zrekonštruovať tri objekty v rámci amfiteátra (1 mil. EUR); (3) zmodernizovať Kino Dukla (15 000 EUR); a (4) podporiť organizovanie 21 kultúrnych aktivít, ktoré zlepšia kultúrne vyžitie občanov a návštevníkov mesta (210 000 EUR).

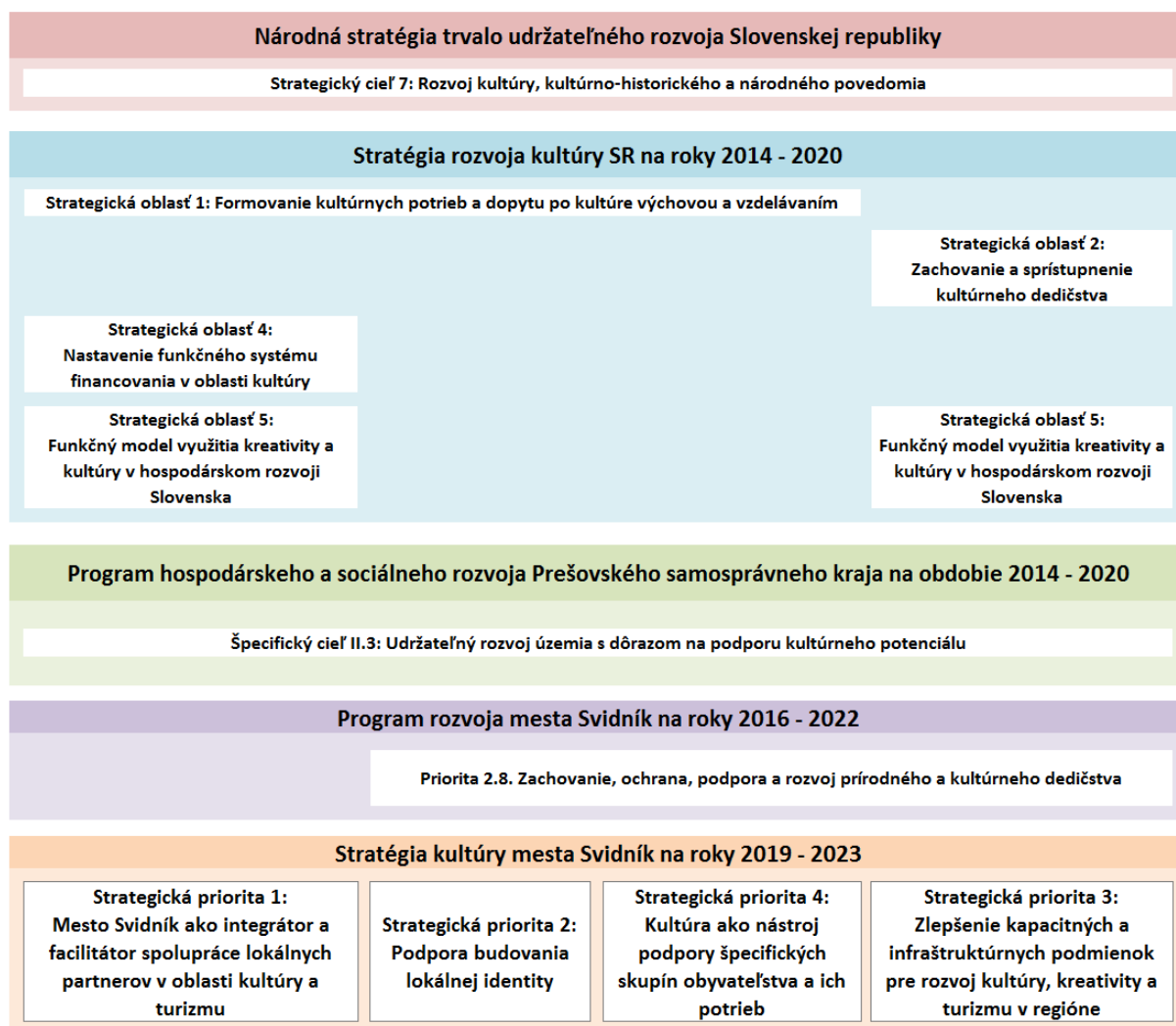
Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník nadväzuje na celý rad dlhodobých priorít identifikovaných vo viacerých strategických dokumentoch na národnej, regionálnej aj lokálnej úrovni. V schéme 1 je prehľadne zobrazené prepojenie priorít lokálnej stratégie kultúry na hlavné strategické dokumenty.

---

²⁸ Zdroj: https://www.po-kraj.sk/files/dokumenty/Rozvojove-dokumenty-PSK/PHSR_PSK_2014-2020/phsr_psk_2014-2020_v1_plna-verzia.pdf

²⁹ Zdroj: http://www.svidnik.sk/data/files/dokumenty/prm_svidnik_verzia_1-0_2015_12.pdf

Schéma 1: Prepojenie strategických priorít Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník na vybrané strategické dokumenty

3. STRATÉGIA ROZVOJA KULTÚRY MESTA SVIDNÍK NA ROKY 2019 – 2023

STRATEGICKÁ VÍZIA

Mesto Svidník disponuje obrovským kultúrnym a kreatívnym potenciálom. Je miestom bohatej multikultúrnej histórie a aktívnej prítomnosti. Zaslúži si byť tiež miestom zaujímavej a plodnej budúcnosti. Vďaka podpore kultúry a kreativity vytvoríme zo Svidníka región lákavý pre svojich obyvateľov aj návštevníkov.

Chceme, aby si tu každý obyvateľ našiel to svoje, žil tu rád, bol hrdý na svoju lokalitu aj etnické korene. Pretože sme presvedčení, že každý by mal mať právo a možnosť rozvíjať svoj vlastný potenciál aj vďaka kultúre. S krásou a bohatstvom nášho regiónu sa chceme podeliť so všetkými. Vážime si všetkých hostí. Preto sa budeme snažiť, aby čo najviac ľudí z domova aj zo zahraničia objavilo krásu, kultúru a kreatívny potenciál nášho podduklianskeho regiónu.

Avšak základom všetkého je spolupráca. V meste v oblasti kultúry pôsobí veľa aktívnych profesionálov, kreatívnych tvorcov aj odborných inštitúcií. Budeme preto napomáhať tvorivému spájaniu kreatívnych nápadov všetkých kultúrnych aktérov prostredníctvom vzájomného partnerského dialógu. Aby vďaka tomu mohli vzniknúť nové kultúrne a kreatívne projekty, podujatia či produkty. A aby celý región, aj vďaka rozvoju kultúry a kreativity, skrásnel a zbohatol.

NAVRHOVANÉ STRATEGICKÉ PRIORITY A OPATRENIA

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: MESTO SVIDNÍK AKO INTEGRÁTOR A FACILITÁTOR SPOLUPRÁCE LOKÁLNYCH PARTNEROV V OBLASTI KULTÚRY, KREATIVITY A TURIZMU

Kultúra je zušľachťujúcou energiou, ktorá prináša nové podnety pre vnútorný rast komunity a je zdrojom jej vonkajšieho napredovania. Pre kultúru je potrebné vytvoriť v meste Svidník také postavenie a podmienky, aby mohli byť všetky jej kľúčové prvky zachytené, podporené a svojou energiou prispievali k rastu miestnej komunity. Koordinácia a facilitácia spolupráce lokálnych partnerov v oblasti kultúry, kreativity a turizmu je nevyhnutná. Bez integrácie snáh všetkých relevantných aktérov nie je možné dosiahnuť synergie ani rozvoj regiónu. Mesto Svidník sa preto musí zhostiť vodcovskej úlohy v tomto procese a vyčleniť na to potrebné kapacity.

Kultúra a kreativita sa však nemôžu rozvíjať bez hmotnej podpory. Potrebujú tiež investície. Financovanie kultúry v rámci rozpočtu samospráv býva často poddimenzované. Mesto kultúre zo svojho rozpočtu nemôže vždy venovať dostatočný objem finančných prostriedkov, pretože často je nútené prioritizovať iné oblasti. Dôležité bude preto sa usilovať o podporu lokálnych aktivít v oblasti kultúry a kreativity tak z miestnych ako aj externých zdrojov. Len tak je možné systémovo zabezpečiť ich udržateľnosť – účinnou synergiou verejných financií, súkromných investícií a dobrovoľníckych aktivít ako aj zvyšovaním kultúrnej spotreby obyvateľov.

- 1.1. Vypracovať podrobnejší akčný plán pre implementáciu *Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 - 2023*, vrátane detailného implementačného a finančného plánu.
- 1.2. Zrealizovať procesný audit fungovania mestského úradu s ohľadom na koordináciu oblasti kultúry a turizmu.
- 1.3. Zvýšiť personálnu kapacitu v rámci zamestnancov mesta na strategické riadenie kultúry, podporu turizmu, koordináciu oblasti kultúry, facilitáciu spolupráce aktérov z rôznych sektorov (verejný, súkromný, neziskový) a organizovanie podujatí.
- 1.4. Priebežne mapovať aktívnych kultúrnych aktérov v podduklianskom regióne.
- 1.5. Vytvoriť jednotný informačný portál o kultúrnych aktivitách v meste Svidník, ktorý bude zdieľať informácie o všetkých podujatiach organizovaných na území mesta.
- 1.6. Koordinovať diskusiu a spoluprácu lokálnych aktérov ohľadom využitia kultúrneho a kreatívneho potenciálu regiónu (napr. skvalitnením existujúcich podujatí, hľadaním prieniku medzi nimi, či organizovaním nových podujatí).
- 1.7. Podporiť marketingovú prezentáciu regiónu pomocou integrovaných produktov kultúrneho turizmu v spolupráci so subjektmi pôsobiacimi v oblasti turizmu (cestovné kancelárie, združenia cestovného ruchu) resp. prostredníctvom vytvorenia vlastného informačného centra.
- 1.8. Vytvoriť organizačný ako aj finančný model pre spoluprácu rôznych lokálnych partnerov v oblasti kultúry a turizmu, napr. pri zabezpečení koordinácie sprievodcovských služieb v regióne.
- 1.9. Vyčleniť pevný podiel na podporu kultúrnych a kreatívnych aktivít v regióne z bežného rozpočtu vo všeobecne záväznom nariadení o dotáciách.

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: PODPORA BUDOVANIA LOKÁLNEJ IDENTITY

Kultúra je dôležitá pre utváranie identity a charakteru komunity – dovnútra i navonok, individuálnej i kolektívnej. Kultúra je základom pre kontinuitu prítomnosti s minulosťou. Žije z dynamickej jednoty starého a nového. Práve kultúra je priestorom, kde sa minulosť so svojimi úspechmi a víťazstvami, aj neúspechmi či krivdami, stretáva s možnosťami prítomnosti a budúcnosti. Hodnota minulého sa dá uchovávať len v permanentnom dialógu s prítomnosťou. A len z tejto plodnej komunikácie môže vzniknúť základ novej identity. Minulé i súčasné kultúrne hodnoty sú tvárou, podľa ktorej nás rozoznajú v akomkoľvek kultúrnom spoločenstve. Preto je nevyhnutné, aby mesto Svidník ako centrum podduklianskeho regiónu dokázalo identifikovať esenciu svojej identity, ktorú chce ponúknuť domácim obyvateľom aj potenciálnym návštevníkom.

Schopnosť kultúry tvoriť hodnoty predstavuje silný ekonomický potenciál. V podduklianskom regióne – s mestom Svidník ako jeho centrom – investícia do kultúry a kreativity môže podporiť rozvoj turizmu. A tým podnietiť aj rozvoj lokálnej ekonomiky. Prostriedky investované do kultúry sa vrátia mnohonásobne zúročené v kultúrnych produktoch a službách. Samospráva preto potrebuje vytvoriť podmienky na funkčné prepojenie ekonomického a kultúrneho prostredia tak, aby ekonomická sila podporovala kultúru a kultúra naplno uplatnila svoj ekonomický potenciál.

OPATRENIA:

- 2.1. Zrealizovať audit značky a komunikácie v rámci mesta Svidník.
- 2.2. V spolupráci s lokálnymi partnermi zadefinovať značku, vytvoriť vizuálnu identitu a komunikačnú stratégiu mesta Svidník a celého podduklianskeho regiónu.
- 2.3. Identifikovať a realizovať kroky, ktoré v obyvateľoch regiónu podporia pocit hrdosti a príslušnosti k vlastnému etniku ako aj emocionálny vzťah k regiónu.
- 2.4. Vytvoriť Koncepciu rozvoja turizmu podduklianskeho regiónu v spolupráci s partnermi z rôznych sektorov.

STRATEGICKÁ PRIORITA 3: ZLEPŠENIE SYSTÉMOVÝCH PODMIENOK PRE ROZVOJ KULTÚRY, KREATIVITY A TURIZMU V REGIÓNE

Kultúra tvorí jeden z hlavných základov modernej vzdelanostnej spoločnosti. Vďaka nej vznikajú nielen veľké estetické aj etické hodnoty, ale má aj perspektívny ekonomický potenciál. Oblasť kultúry umožňuje unikátne a prirodzené prepájanie nemateriálnych a ekonomických hodnôt, a preto je na jej rozvoj potrebné vyčleniť primerané zdroje. Pri dobre nastavenom systéme môže byť oblasť kultúry nielen spotrebiteľom finančných prostriedkov, ale i tvorcom ekonomických hodnôt. Preto je potrebné vytvárať také podmienky, ktoré umožnia nasledujúcim generáciám získavať objektívne informácie o etnokultúrnych tradíciách bez inštitucionálnych a technických bariér. Musí to však byť spojené s propagáciou a popularizáciou týchto tradícií formami, ktoré ich budú integrovať do súčasného kultúrneho života. Je potrebné ich zaodiť do súčasného kultúrneho jazyka tak, aby u mladej generácie vzbudili potrebný záujem.

Súčasnosť je charakteristická tým, že sa mení pohľad na rolu kultúry a kreativity v spoločnosti. Kreativita začína byť vnímaná ako nevyhnutná súčasť inovácií a predpoklad ekonomického a sociálneho rozvoja. No a kreatívni ľudia a umelci sú pre hospodárstvo, aj to lokálne, kľúčoví. Oni prinášajú nápady, vytvárajú koncepty a tvoria nové formy pre dôležité posolstvá. Preto podpora priemyslu, ktorý je postavený na kreativite, prináša vysokú pridanú hodnotu a má potenciál prispieť k rozvoju turizmu, by mala tvoriť jednu z priorít kultúry i lokálneho hospodárstva. Môže tak totiž prispieť k vytvoreniu nových pracovných príležitostí, k zvýšeniu konkurencieschopnosti regiónu a jeho atraktívnosti pre nových aj pôvodných obyvateľov žijúcich v iných oblastiach Slovenska či v zahraničí.

OPATRENIA:

- 3.1. Zvýšiť priestorovú kapacitu pre organizovanie kultúrnych a vzdelávacích podujatí v interiéri aj exteriéri na území mesta Svidník prostredníctvom rekonštrukcie amfiteátra s cieľom umožniť jeho celoročné využívanie organizáciami verejného, súkromného aj neziskového sektora.
- 3.2. V koordinácii s lokálnymi partnermi zabezpečiť zvýšenie ubytovacích kapacít z dôvodu ich nedostatku počas väčších podujatí.
- 3.3. Podporiť rozšírenie typovej ponuky organizovaných kultúrnych podujatí v meste Svidník o nové žánre.
- 3.4. Realizovať systémové kroky pre podporu kultúrneho a kreatívneho priemyslu a turizmu s cieľom dosiahnuť pozitívny dosah na celkový sociálno-ekonomický rozvoj regiónu v súlade so Stratégiou rozvoja kultúry a Koncepciou rozvoja turizmu.

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: KULTÚRA AKO NÁSTROJ PODPORY ŠPECIFICKÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA A ICH POTRIEB

Kultúra predstavuje dôležitý prvok kultivácie človeka. Umožňuje podporovať a oceňovať kreativitu a tiež rozvíjať kreatívny potenciál jednotlivcov i celých komunít. Dokáže tiež živými formami sprostredkovať osvojenie súčasného i minulého kultúrneho bohatstva. Navyše otvára priestor pre nové formy výchovy, vzdelávania, osvetu i terapeutickú podporu pre široké spektrum jednotlivcov a komunít. Kultúra by však nemala byť iba jednou zo zložiek výchovy či vzdelávania. Mala by inšpirovať celú prácu s jednotlivcom tak, aby sa stala formou kultivácie celej osobnosti človeka.

V meste Svidník žijú rôznorodé skupiny obyvateľov. Mnohí z nich majú možnosť zúčastňovať sa kultúrnych podujatí či rozvíjať svoj kreatívny talent. Niektoré komunity však potrebujú získať nové podnety pre svoj rozvoj. Preto je potrebné sa na nich špecificky zamerať a v širokom partnerstve identifikovať a ponúknuť nové typy aktivít a podujatí.

OPATRENIA:

- 4.1. Pravidelne organizovať kultúrne podujatia pre širokú verejnosť, a špecificky seniorov, minimálne v existujúcom rozsahu.
- 4.2. Podporiť realizáciu kultúrnych a kreatívnych aktivít zameraných na mladých ľudí do 30 rokov v regióne prostredníctvom vytvorenia priestoru pre ich stretávanie a pre prezentáciu lokálnych umelcov.
- 4.3. Podporiť špecifické kultúrne a kreatívne aktivity pre dospelú populáciu vo veku 30-40 rokov s cieľom zvýšiť atraktivitu regiónu pre ich trvalé usadenie.
- 4.4. Vypracovať *Koncepciu pre systematickú prácu s rómskou komunitou v meste Svidník* s využitím kultúry ako hlavného nástroja, a tiež personálne kapacity (min. 1 odborného pracovníka) pre tento účel v spolupráci s ostatnými relevantnými partnermi (napr. školy).

4. IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC STRATÉGIE ROZVOJA KULTÚRY MESTA SVIDNÍK

ČASOVÝ RÁMEC, ZODPOVEDNOSTI A FINANCOVANIE IMPLEMENTÁCIE STRATÉGIE

Opatrenia v rámci jednotlivých strategických priorít majú identifikované subjekty, ktoré majú byť zodpovedné za ich implementáciu v praxi. Časovo sa majú realizovať v rôznych etapách plánovaného obdobia od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2023. V rámci detailnejšieho plánovania v prvých šiestich mesiacoch implementácie bude nutné zdefinovať zodpovednosť za realizáciu jednotlivých úloh až na úroveň konkrétnych oddelení a osôb.

Tabuľka 6: Prehľad zodpovedností, časového rámca ako aj potenciálnych zdrojov pre financovanie jednotlivých opatrení Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023

Strategické priority a opatrenia	Zodpovednosť	Časový rámec	Zdroj financovania
Strategická priorita 1: Mesto Svidník ako integrátor a facilitátor spolupráce lokálnych partnerov v oblasti kultúry, kreativity a turizmu			
1.1. Vypracovať podrobnejší akčný plán pre implementáciu <i>Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 - 2023</i> , vrátane detailného implementačného a finančného plánu.	Mesto Svidník	01/2019 – 06/2019	Rozpočet mesta
1.2. Zrealizovať procesný audit fungovania mestského úradu s ohľadom na koordináciu oblasti kultúry a turizmu.	Mesto Svidník	01/2019 – 07/2019	Rozpočet mesta
1.3. Zvýšiť personálnu kapacitu v rámci zamestnancov mesta (Domu kultúry) na strategické riadenie kultúry, podporu turizmu, koordináciu oblasti kultúry, facilitáciu spolupráce aktérov z rôznych sektorov (verejný, súkromný, neziskový) a organizovanie podujatí.	Mesto Svidník	06/2019 – 12/2019	Rozpočet mesta
1.4. Priebežne mapovať aktívnych kultúrnych aktérov pôsobiacich v podduklianskom regióne.	Mesto Svidník, tím Domu kultúry,	01/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta
1.5. Vytvoriť jednotný informačný portál o kultúrnych aktivitách v meste Svidník, ktorý bude zdieľať informácie o všetkých podujatiach organizovaných na území mesta.	Mesto Svidník	01/2020 – 12/2020	Rozpočet mesta, Interreg PL – SR (malé projekty)
1.6. Koordinovať diskusiu a spoluprácu lokálnych aktérov ohľadom využitia kultúrneho a kreatívneho potenciálu regiónu (napr. skvalitnením existujúcich podujatí, hľadaním prieniku medzi nimi, či organizovaním nových podujatí).	Tím Domu kultúry	06/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta
1.7. Podporiť marketingovú prezentáciu regiónu pomocou integrovaných produktov kultúrneho turizmu v spolupráci so subjektmi pôsobiacimi v oblasti turizmu (cestovné kancelárie, združenia cestovného ruchu) resp. prostredníctvom vytvorenia vlastného informačného centra.	Tím Domu kultúry	01/2020 – 12/2023	Rozpočet mesta, Interreg PL – SR, EŠIF, iné externé zdroje
1.8. Vytvoriť organizačný ako aj finančný model pre spoluprácu rôznych lokálnych partnerov v oblasti kultúry a turizmu, napr. pri zabezpečení koordinácie sprievodcovských služieb v regióne.	Tím Domu kultúry	06/2019 – 06/2020	Rozpočet mesta
1.9. Vyčleniť pevný podiel na podporu kultúrnych a kreatívnych aktivít v regióne z bežného rozpočtu vo všeobecne záväznom nariadení o dotáciách.	Mesto Svidník	01/2019 – 06/2019	Rozpočet mesta
Strategická priorita 2: Podpora budovania lokálnej identity			
2.1. Zrealizovať audit značky a komunikácie v rámci mesta Svidník.	Mesto Svidník	01/2019 – 06/2019	Rozpočet mesta
2.2. V spolupráci s lokálnymi partnermi zadefinovať značku podduklianskeho regiónu a vytvoriť vizuálnu identitu a komunikačnú stratégiu mesta.	Mesto Svidník	06/2019 – 12/2019	Rozpočet mesta

Strategické priority a opatrenia	Zodpovednosť	Časový rámec	Zdroj financovania
2.3. Identifikovať a realizovať kroky, ktoré v obyvateľoch regiónu podporia pocit hrdosti a príslušnosti k vlastnému etniku ako aj emocionálny vzťah k regiónu.	Mesto Svidník a tím	06/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta, EŠIF, INTERREG PL –SK, iné externé zdroje
2.4. Vytvoriť Konceptiu rozvoja turizmu podduklianskeho regiónu v spolupráci s partnermi z rôznych sektorov.	Mesto Svidník	10/2019 – 04/2020	Rozpočet mesta
Strategická priorita 3: Zlepšenie systémových podmienok pre rozvoj kultúry, kreativity a turizmu v regióne			
3.1. Zvýšiť priestorovú kapacitu pre organizovanie kultúrnych a vzdelávacích podujatí v interiéri aj exteriéri na území mesta Svidník prostredníctvom rekonštrukcie amfiteátra s cieľom umožniť jeho celoročné využívanie organizáciami verejného, súkromného aj neziskového sektora.	Mesto Svidník	01/2019 – 12/2023	EŠIF resp. iné externé zdroje, rozpočet mesta
3.2. V koordinácii s lokálnymi partnermi zabezpečiť zvýšenie ubytovacích kapacít z dôvodu ich nedostatku počas väčších podujatí.	Tím Domu kultúry	01/2019 – 12/2023	Súkromné zdroje, rozpočet mesta
3.3. Podporiť rozšírenie typovej ponuky organizovaných kultúrnych podujatí v meste Svidník o nové žánre.	Tím Domu kultúry	06/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta
3.4. Realizovať systémové kroky pre podporu kultúrneho a kreatívneho priemyslu a turizmu s cieľom dosiahnuť pozitívny dosah na celkový sociálno-ekonomický rozvoj regiónu v súlade so Stratégiou rozvoja kultúry a Konceptiou rozvoja turizmu.	Tím Domu kultúry	05/2020 – 12/2023	Rozpočet mesta, EŠIF, INTERREG PL –SK, iné externé zdroje
Strategická priorita 4: Kultúra ako nástroj podpory špecifických skupín obyvateľstva a ich potrieb			
4.1. Pravidelne organizovať kultúrne podujatia pre širokú verejnosť, a špecificky seniorov, minimálne v existujúcom rozsahu.	Mesto Svidník	01/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta
4.2. Podporiť realizáciu kultúrnych a kreatívnych aktivít zameraných na mladých ľudí do 30 rokov v regióne prostredníctvom vytvorenia priestoru pre ich stretávanie a pre prezentáciu lokálnych umelcov.	Tím Domu kultúry	01/2020 – 12/2023	Rozpočet mesta, iné externé zdroje
4.3. Podporiť špecifické kultúrne a kreatívne aktivity pre dospelú populáciu vo veku 30-40 rokov s cieľom zvýšiť atraktivitu regiónu pre ich trvalé usadenie.	Tím Domu kultúry	01/2020 – 12/2023	Rozpočet mesta, iné externé zdroje
4.4. Vypracovať Konceptiu pre systematickú prácu s rómskou komunitou v meste Svidník s využitím kultúry ako hlavného nástroja a tiež personálne kapacity (odborný pracovník) pre tento účel v spolupráci s ostatnými relevantnými partnermi (napr. školy).	Mesto Svidník	01/2019 – 06/2019	Rozpočet mesta

Zoznam skratiek:

EŠIF

Európske štrukturálne a investičné fondy

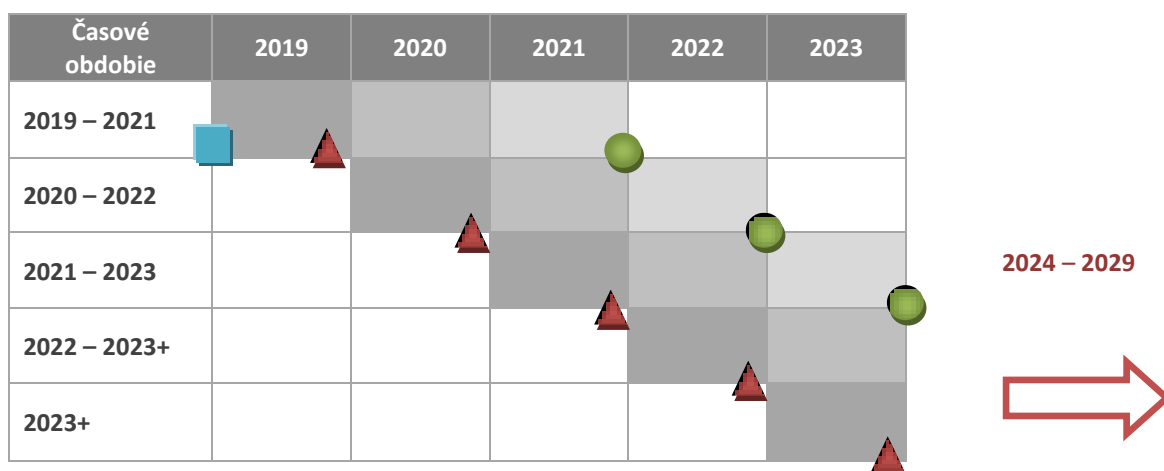
INTERREG PL – SK

Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014 – 2020

Riadenie realizácie Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023 bude prebiehať na úrovni vedenia mesta – primátora a prednostu, Odboru školstva, kultúry, mládeže a športu a tiež novovytvoreného riadiaceho tímu pre oblasť kultúry a turizmu v rámci Domu kultúry. Jednotliví aktéri budú zodpovedať za realizáciu aktivít ako aj generovanie projektov v rámci danej strategickej oblasti. Ich zodpovednosťou bude vytvárať a budovať partnerstvá s kľúčovými partnermi v oblasti kultúry, kreativity a turizmu s cieľom dosiahnuť čo najefektívnejšiu realizáciu plánovaných aktivít. **Detailný harmonogram prác a zodpovedností by mal byť vypracovaný v priebehu prvých šiestich mesiacov implementácie stratégie.**

Systém monitorovania realizácie úloh Stratégie rozvoja kultúry je navrhnutý ako kontinuálny proces priebežného vyhodnocovania a plánovania. Vychádza z trojročného plánovacieho rámca, ktorý sa využíva aj pri programovom rozpočtovaní. Prvý rok je plánovaný podrobne, ostatné dva výhľadovo. Na konci každého kalendárneho roka by malo prebehnúť vyhodnotenie realizácie aktivít za uplynulý rok, čo by malo byť základom pre úpravu akčného plánu na ďalšie dva roky podľa reálneho kontextu a výsledkov. Zároveň by riadiaci výbor mal identifikovať nové úlohy na tretí rok a upraviť akčný plán na ďalšie tri roky. Podrobný postup pri plánovaní je znázornený v schéme 2.

Schéma 2: Návrh priebežného monitorovania a hodnotenia Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník počas jej implementácie v rokoch 2019 - 2023

Legenda:

Príprava podrobnejšieho akčného plánu pre implementáciu Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník, vrátane detailného implementačného a finančného plánu

Revízia akčného plánu na základe výsledkov realizácie aktivít v danom roku a úprava naplánovaných aktivít na ďalšie dva roky

Plánovanie tretieho roka

Predložená Stratégia rozvoja kultúry má zabezpečiť realizáciu strategických zmien, ktoré je potrebné vykonať, ak chce mesto Svidník zdynamizovať rozvoj modernej kultúry – rozhodujúceho interného faktora budúcej prosperity regiónu. V tejto snahe však nemôže zostať osamotené. **Potrebuje súčinnosť a úzku spoluprácu aj s ostatnými aktérmi v oblasti kultúry a turizmu z verejného, súkromného aj neziskového sektora.** Iba spoločným úsilím, záujmom a vzájomnou podporou sa podarí zabezpečiť implementáciu strategických zmien, aby prosperovali všetky oblasti kultúry.

Príloha č. 2: Harmonogram d'alsieho postupu

Harmonogram d'alsích krokov vedúcich k schváleniu Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023

Krok	Termín
Prijatie Stratégie rozvoja kultúry manažmentom mesta	December 2018
<ul style="list-style-type: none"> Prezentácia Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník pred vedením mesta Prijatie rozhodnutia o schválení Stratégie rozvoja kultúry 	
Predloženie dokumentu do komisií mestského zastupiteľstva na prerokovanie	December 2018
<ul style="list-style-type: none"> Poskytnutie materiálu novozvoleným poslancom mestského zastupiteľstva na preštudovanie Prerokovanie materiálu na zasadnutiach príslušných komisií 	
Schválenie Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023 mestským zastupiteľstvom	Január 2019
<ul style="list-style-type: none"> Zaradenie materiálu na rokovanie mestského zastupiteľstva vo Svidníku Prezentácia materiálu poslancom mestského zastupiteľstva Schválenie materiálu poslancami na zasadnutí mestského zastupiteľstva 	

Harmonogram implementácie Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2018 - 2023

Strategické priority a opatrenia	Zodpovednosť	Časový rámec	Zdroj financovania
Strategická priorita 1: Mesto Svidník ako integrátor a facilitátor spolupráce lokálnych partnerov v oblasti kultúry, kreativity a turizmu			
1.1. Vypracovať podrobnejší akčný plán pre implementáciu <i>Stratégie rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 - 2023</i> , vrátane detailného implementačného a finančného plánu.	Mesto Svidník	01/2019 – 06/2019	Rozpočet mesta
1.2. Zrealizovať procesný audit fungovania mestského úradu s ohľadom na koordináciu oblasti kultúry a turizmu.	Mesto Svidník	01/2019 – 07/2019	Rozpočet mesta
1.3. Zvýšiť personálnu kapacitu v rámci zamestnancov mesta (Domu kultúry) na strategické riadenie kultúry, podporu	Mesto Svidník	06/2019 – 12/2019	Rozpočet mesta

Strategické priority a opatrenia	Zodpovednosť	Časový rámec	Zdroj financovania
turizmu, koordináciu oblasti kultúry, facilitáciu spolupráce aktérov z rôznych sektorov (verejný, súkromný, neziskový) a organizovanie podujatí.			
1.4. Priebežne mapovať aktívnych kultúrnych aktérov pôsobiach v podduklianskom regióne.	Mesto Svidník, tím Domu kultúry,	01/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta
1.5. Vytvoriť jednotný informačný portál o kultúrnych aktivitách v meste Svidník, ktorý bude zdieľať informácie o všetkých podujatiach organizovaných na území mesta.	Mesto Svidník	01/2020 – 12/2020	Rozpočet mesta, Interreg PL – SR (malé projekty)
1.6. Koordinovať diskusiu a spoluprácu lokálnych aktérov ohľadom využitia kultúrneho a kreatívneho potenciálu regiónu (napr. skvalitnením existujúcich podujatí, hľadaním prieniku medzi nimi, či organizovaním nových podujatí).	Tím Domu kultúry	06/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta
1.7. Podporiť marketingovú prezentáciu regiónu pomocou integrovaných produktov kultúrneho turizmu v spolupráci so subjektmi pôsobiach v oblasti turizmu (cestovné kancelárie, združenia cestovného ruchu) resp. prostredníctvom vytvorenia vlastného informačného centra.	Tím Domu kultúry	01/2020 – 12/2023	Rozpočet mesta, Interreg PL – SR, EŠIF, iné externé zdroje
1.8. Vytvoriť organizačný ako aj finančný model pre spoluprácu rôznych lokálnych partnerov v oblasti kultúry a turizmu, napr. pri zabezpečení koordinácie sprievodcovských služieb v regióne.	Tím Domu kultúry	06/2019 – 06/2020	Rozpočet mesta
1.9. Vyčleniť pevný podiel na podporu kultúrnych a kreatívnych aktivít v regióne z bežného rozpočtu vo všeobecne záväznom nariadení o dotáciách.	Mesto Svidník	01/2019 – 06/2019	Rozpočet mesta
Strategická priorita 2: Podpora budovania lokálnej identity			
2.1. Zrealizovať audit značky a komunikácie v rámci mesta Svidník.	Mesto Svidník	01/2019 – 06/2019	Rozpočet mesta
2.2. V spolupráci s lokálnymi partnermi zadefinovať značku podduklianskeho regiónu a vytvoriť vizuálnu identitu a komunikačnú stratégiu mesta.	Mesto Svidník	06/2019 – 12/2019	Rozpočet mesta
2.3. Identifikovať a realizovať kroky, ktoré v obyvateľoch regiónu podporia pocit hrdosti a príslušnosti k vlastnému etniku ako aj emocionálny vzťah k regiónu.	Mesto Svidník a tím	06/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta, EŠIF, INTERREG PL – SK, iné externé zdroje

Strategické priority a opatrenia	Zodpovednosť	Časový rámec	Zdroj financovania
2.4. Vytvoriť Konceptiu rozvoja turizmu podduklianskeho regiónu v spolupráci s partnermi z rôznych sektorov.	Mesto Svidník	10/2019 – 04/2020	Rozpočet mesta
Strategická priorita 3: Zlepšenie systémových podmienok pre rozvoj kultúry, kreativity a turizmu v regióne			
3.1. Zvýšiť priestorovú kapacitu pre organizovanie kultúrnych a vzdelávacích podujatí v interiéri aj exteriéri na území mesta Svidník prostredníctvom rekonštrukcie amfiteátra s cieľom umožniť jeho celoročné využívanie organizáciami verejného, súkromného aj neziskového sektora.	Mesto Svidník	01/2019 – 12/2023	EŠIF resp. iné externé zdroje, rozpočet mesta
3.2. V koordinácii s lokálnymi partnermi zabezpečiť zvýšenie ubytovacích kapacít z dôvodu ich nedostatku počas väčších podujatí.	Tím Domu kultúry	01/2019 – 12/2023	Súkromné zdroje, rozpočet mesta
3.3. Podporiť rozšírenie typovej ponuky organizovaných kultúrnych podujatí v meste Svidník o nové žánre.	Tím Domu kultúry	06/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta
3.4. Realizovať systémové kroky pre podporu kultúrneho a kreatívneho priemyslu a turizmu s cieľom dosiahnuť pozitívny dosah na celkový sociálno-ekonomický rozvoj regiónu v súlade so Stratégiou rozvoja kultúry a Konceptiou rozvoja turizmu.	Tím Domu kultúry	05/2020 – 12/2023	Rozpočet mesta, EŠIF, INTERREG PL – SK, iné externé zdroje
Strategická priorita 4: Kultúra ako nástroj podpory špecifických skupín obyvateľstva a ich potrieb			
4.1. Pravidelne organizovať kultúrne podujatia pre širokú verejnosť, a špecificky seniorov, minimálne v existujúcom rozsahu.	Mesto Svidník	01/2019 – 12/2023	Rozpočet mesta
4.2. Podporiť realizáciu kultúrnych a kreatívnych aktivít zameraných na mladých ľudí do 30 rokov v regióne prostredníctvom vytvorenia priestoru pre ich stretávanie a pre prezentáciu lokálnych umelcov.	Tím Domu kultúry	01/2020 – 12/2023	Rozpočet mesta, iné externé zdroje
4.3. Podporiť špecifické kultúrne a kreatívne aktivity pre dospelú populáciu vo veku 30-40 rokov s cieľom zvýšiť atraktivitu regiónu pre ich trvalé usadenie.	Tím Domu kultúry	01/2020 – 12/2023	Rozpočet mesta, iné externé zdroje
4.4. Vypracovať Konceptiu pre systematickú prácu s rómskou komunitou v meste Svidník s využitím kultúry ako hlavného nástroja a tiež personálne kapacity (odborný pracovník) pre tento účel v spolupráci s ostatnými relevantnými partnermi (napr. školy).	Mesto Svidník	01/2019 – 06/2019	Rozpočet mesta

Príloha č. 3: Aktualizované Akčné plány pre zefektívňovanie kvality v samospráve

Akčný plán pre implementáciu zefektívňovania kvality MsÚ vo Svidníku bol vypracovaný v priebehu novembra 2017. Vzhľadom na časový odstup medzi hodnotením samosprávy a implementáciou odporúčaní bol akčný plán pred samotnou implementáciou v priebehu mája 2018 aktualizovaný, pričom naďalej vychádza z odporúčaní hodnotiacej správy z novembra 2017.

Spomedzi odporúčaní na zlepšenie, ktoré vyplynuli zo samohodnotenia kvality, boli identifikované nasledovné strategické priority kvality:

1. Optimalizácia služieb poskytovaných pracoviskami prvého kontaktu MsÚ Svidník
2. Prehľad kompetencií miestnej samosprávy s cieľom zefektívniť komunikáciu samosprávy s občanmi
3. Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023

Ku každej strategickej priorite bol spracovaný príslušný Akčný plán.

Akčný plán č. 1 pre posilnenie kvality v samospráve MsÚ Svidník

Cieľ projektu:	Optimalizácia služieb poskytovaných pracoviskami prvého kontaktu MsÚ Svidník
Termín dokončenia projektu:	31.12.2019
Gestor projektu:	Riaditeľ kancelárie primátora

Kroky postupu / Opatrenia	Termín splnenia	Osobná zodpovednosť	Potrebné zdroje	Navrhnutá metóda	Dôsledok nesplnenia	Indikátor úspešného splnenia	Dopad	Udržateľnosť
Analýza súčasného stavu fungovania K1K	30.7.2018	Centire s.r.o.	www stránka, Organizačný poriadok, pracovné náplne pracovníkov K1K	Preskúvanie podkladov – externá spolupráca	Bez analýzy súčasného stavu fungovania K1K nebude možné definovať návrhy na zlepšenie	Zistený stav	Kvalitnejšie vstupy do prípravy návrhu	N/A
Identifikácia a výber procesov, ktoré sa budú realizovať v KC	31.8.2018	Centire s.r.o.	Analýza súčasného stavu fungovania K1K, pripomienky	Spracovanie podkladov do dokumentu – externá spolupráca	Bez spracovania návrhu nebude mať manažment mesta dostatočné informácie pre rozhodnutie	Spracovaný dokument	Schválenie návrhu manažmentom mesta	N/A
Schválenie návrhu manažmentom mesta	Určí vedenie mesta	Riaditeľ KP	Návrhy na zlepšenie	Schválenie manažmentom mesta	Neschválenie návrhu	Schválenie návrhu vybudovania KC	Príprava podmienok	N/A
Implementácia vybraných procesov do K1K – Qick Wins	Určí vedenie mesta	Riaditeľ KP	Návrhy na zlepšenie	Presun vybraných procesov do K1K	Neimplementovanie Qick Wins	Implementácia Qick Wins	Rozšírenie služieb občanom	N/A

Kroky postupu / Opatrenia	Termín splnenia	Osobná zodpovednosť	Potrebné zdroje	Navrhnutá metóda	Dôsledok nesplnenia	Indikátor úspešného splnenia	Dopad	Udržateľnosť
Vytipovanie pracovníkov do KC	Určí vedenie mesta	Určia vlastníci procesov Front office	Výstupy auditu, zamestnanci, Výsledky samohodnotenia kvality MsÚ	Individuálne pohovory	Nevyužitie identifikovaného potenciálu a zachovanie súčasného stavu	Vytipovaní pracovníci KC	Príprava Klientskeho centra	Správna, resp. vhodná motivácia pracovníkov KC
Príprava pracovníkov KC	Určí vedenie mesta	Určí vedenie mesta	Výstupy z auditu, pracovníci KC, Vzdelávacie spoločnosti	Vzdelávacie akcie – empatia, asertivita, komunikácia, psychológia... odborné vzdelávanie	Odmietnutie práce v KC, odchod pracovníkov	Prípravení pracovníci na prácu v KC	Príprava Klientskeho centra	Správna, resp. vhodná motivácia pracovníkov KC
Príprava priestorov KC	Určí vedenie mesta	Oddelenie výstavby, investícií, životného prostredia a stavebného úradu	Priestorové požiadavky na vybudovanie KC, projektová dokumentácia, resp. pôdorysy úradu	Realizácia projektovým tímom	Nedodržanie termínu otvorenia KC	Realizácia stavebných úprav	Termín otvorenia Klientskeho centra	
Vybavenie priestorov, príprava jednotlivých pracovísk	Určí vedenie mesta	Vedúci právno-organizačného oddelenia	Požiadavky na vybavenie pracovísk	Nákup a umiestnenie zariadenia	Nedodržanie termínu otvorenia KC	Nákup zariadenia a príprava pracovísk	Termín otvorenia Klientskeho centra	
Technické zabezpečenie KC	Určí vedenie mesta	informatik	Požiadavky na vybavenie pracovísk IKT	Nákup a inštalácia IKT	Nedodržanie termínu otvorenia KC	Nákup a inštalácia IKT na jednotlivé pracoviská		

Akčný plán č. 2 pre posilnenie kvality v samospráve MsÚ Svidník

Cieľ projektu:	Prehľad kompetencií miestnej samosprávy s cieľom zefektívniť komunikáciu samosprávy s občanmi
Termín dokončenia projektu:	30.9.2018
Gestor projektu:	Riaditeľ kancelárie primátora

Kroky postupu / Opatrenia	Termín splnenia	Osobná zodpovednosť	Potrebné zdroje	Navrhnutá metóda	Dôsledok nesplnenia	Indikátor úspešného splnenia	Dopad	Udržateľnosť
Porovnanie všeobecného prehľadu kompetencií miestnej samosprávy so situáciou v meste Svidník	31.5.2018	Centire s.r.o.	Podporný nástroj č. 4 Prehľad kompetencií miestnej samosprávy	Workshop, externá realizácia	Nedostatočné informovanie občanov o kompetenciách samosprávy	Prehľad kompetencií mesta Svidník	Dokument pripravený na pripomienkovanie	Pravidelná aktualizácia dokumentu
Pripomienkovanie a doplnenie dokumentu a odsúhlasenie finálnej verzie	31.7.2018	Riaditeľ kancelárie primátora	Návrh dokumentu	Interné posúdenie	Dokument nespôsobilý na zverejnenie	Dokument pripravený na zverejnenie	Dokument pripravený na zverejnenie	N/A
Zverejnenie dokumentu na webstránke mesta	30.9.2018	Riaditeľ kancelárie primátora	Finálna verzia dokumentu	Zverejnenie na webovom sídle mesta	Nezverejnenie dokumentu	Zverejnenie na webovom sídle mesta	Zlepšená komunikácia o kompetenciách samosprávy	Pravidelná aktualizácia dokumentu

Akčný plán č. 3 pre posilnenie kvality v samospráve MsÚ Svidník

Cieľ projektu:	Stratégia rozvoja kultúry mesta Svidník na roky 2019 – 2023
Termín dokončenia projektu:	28.02.2019
Gestor projektu:	Riaditeľ kancelárie primátora

Kroky postupu / Opatrenia	Termín splnenia	Osobná zodpovednosť	Potrebné zdroje	Navrhnutá metóda	Dôsledok nesplnenia	Indikátor úspešného splnenia	Dopad	Udržateľnosť
Analýza súčasného stavu strategických dokumentov s dosahom na oblasť kultúry	31.5.2018	Centire s.r.o.	Strategické dokumenty samosprávy	Externá realizácia	Nedostatočná znalosť súčasného stavu	Zrealizovaná analýza	Pripravenosť na realizáciu štruktúrovaných rozhovorov	N/A
Realizácia štruktúrovaných interview s jednotlivými aktérmi	31.7.2018	Centire s.r.o.	Analýza súčasného stavu strategických dokumentov, Osnova rozhovoru	Externá realizácia	Nedostatočná znalosť súčasného stavu a predstáv aktérov samosprávy	Zrealizované štruktúrované rozhovory - zápisy	Pripravenosť na spracovanie návrhu stratégie	N/A
Návrh dokumentu	31.8.2018	Centire s.r.o.	Zrealizované štruktúrované rozhovory - zápisy	Externá realizácia	Zastavenie aktivity	Návrh dokumentu	Pripravenosť na pripomienkovanie dokumentu	N/A
Pripomienkovanie dokumentu a odsúhlasenie finálnej verzie	30.9.2018	Riaditeľ kancelárie primátora	Návrh dokumentu	Interné posúdenie	Dokument nespôsobilý na schválenie	Dokument pripravený na schválenie	Dokument pripravený na schválenie	N/A
Pripomienkovanie dokumentu v komisiách MsZ	31.12.2018	Primátor mesta	Návrh dokumentu	Pripomienkovanie v komisiách	Dokument nespôsobilý na schválenie	Dokument pripravený na schválenie	Dokument pripravený na schválenie	N/A
Schválenie dokumentu	31.1.2019	Primátor mesta	Finálny návrh dokumentu	Schválenie MsZ	Neschválenie dokumentu	Dokument schválený MsZ	Začiatok realizácie stratégie	Pravidelný odpočet v MsZ
Zverejnenie dokumentu na webstránke mesta	28.2.2019	Prednosta MÚ	Finálna verzia dokumentu	Zverejnenie na webovom sídle mesta	Nezverejnenie dokumentu	Zverejnenie na webovom sídle mesta	Zlepšená komunikácia o stratégii samosprávy	Pravidelný odpočet a aktualizácia dokumentu